

Sanna Paappanen

MINNE ISOSET MENEVÄT?

**Kangasniemen seurakunnassa isoskoulutuksen
käyneiden julkinen ja yksityinen uskonnollisuus**

Opinnäytetyö

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö

Lokakuu 2009

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Humanistinen ja kasvatusala, Ylivieska	Aika Lokakuu 2009	Tekijä Sanna Paappanen
Koulutusohjelma Kansalaistoiminta ja nuorisotyö		
Työn nimi Minne isokset menevät? Kangasniemen seurakunnassa isoskoulutuksen käyneiden julkinen ja yksityinen uskonnollisuus		
Työn ohjaaja KT Reetta Leppälä		Sivumäärä 65+13
Työelämäohjaaja Nuorisotyöohjaaja Riitta Hakala, Kangasniemen seurakunta		
<p>Mikkelin hiippakuntaan kuuluva Kangasniemen seurakunta antoi tehtäväksi selvittää kaksivuotisen isoskoulutuksen käyneiden nuorten aikuisten uskonnollisuutta. Tutkimukseen kuului kaksi kyselyä, joista toinen suunnattiin isoskoulutuksen käyneille ja toinen vertailun vuoksi parhaillaan isoskoulutuksessa oleville nuorille.</p> <p>Tarkoituksena oli selvittää, mikä motivoi parhaillaan isoskoulutuksessa olevia nuoria lähtemään koulutukseen ja miten isoskoulutuksen käyneiden nuorten aikuisten julkinen ja yksityinen uskonnollisuus eroaa heistä. Lisäksi tutkittiin, mikä vaikuttaa isoskoulutuksen käyneiden osallistumiseen seurakunnan toimintaan ja minkälaista toimintaa he toivoisivat. Neljäs tutkimusongelma oli, kokivatko isoskoulutuksen käyneet uskonsa muuttuneen isoskoulutuksen jälkeen.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että isoskoulutuksen käyneet ovat passiivisempia sekä seurakunnan toimintaan osallistumisen että yksityisen uskonnonharjoituksen suhteen, kun verrataan heitä parhaillaan isoskoulutuksessa oleviin. Käsitykset kristinopin uskomuksista ja ajatukset uskosta ovat sen sijaan samankaltaisia. Suurin osa isoskoulutuksen käyneistä sanoo uskovansa Jumalaan. Seurakunnan toimintaan osallistumattomuuteen vaikuttaa ajanpuutteen sijaan ystävät. Parhaillaan isoskoulutuksessa olleilla suurimmat syyt lähteä isoskoulutukseen olivat myös ystävät sekä oma rippileiri.</p> <p>Isoskoulutuksen käyneet nuoret aikuiset esittivät runsaasti toiveita seurakunnan toimintaa kohtaan. Seurakuntien tulisi kehittää nuorten aikuisten parissa tehtävää työtä.</p>		

Asiasanat

nuoret aikuiset, isostoiminta, kirkon nuorisotyö, uskonnollisuus, hengellisyys, seurakuntatyö, uskonnollinen kehitys, uususkonnollisuus

ABSTRACT

CENTRAL OSTROBOTHNIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	Date October 2009	Author Sanna Paappanen
Degree programme Civic activity and youth work		
Name of thesis Where do the young confirmed volunteers go? The religious behavior and spirituality of the young confirmed volunteers that attended group leader activity in Kangasniemi parish		
Instructor Ed.D Reetta Leppälä	Pages 65+13	
Supervisor Youth leader Riitta Hakala, Kangasniemi parish		
<p>Kangasniemi parish that belongs to the diocese of Mikkeli commissioned a research on the young adults that had attended the two-year long group leader activity in this parish. This thesis is based on two questionnaires: one answered by the young adults who have already finished group leader activity and the other, for comparison, directed towards the young confirmed volunteers attending group leader activity at that moment.</p> <p>The purpose of this thesis was to find out what motivated youngsters to attend group leader activity that they were participating in at that moment and what are the differences in religious behavior and spirituality between them and the young adults who have already finished the group leader activity. In addition, the study focused on the matters that affect the participation of these young adults in parish activities and what requests they have for parish activities. The fourth aim of the research was to study whether the young adults feel their faith to be the same or not after finishing the group leader activity.</p> <p>The results of the study revealed that the young adults who have finished the activity are more passive than the young confirmed volunteers attending the group leader activity at that moment when it comes to religious behavior. Instead, the attitudes toward the beliefs of Christianity and the thoughts of faith were quite similar. The majority of the young adults stated that they believe in God. The reason of non-participation in parish activities was usually friends, not so often the lack of time. The young confirmed volunteers who were attending the group leader activity at that moment said that friends and the confirmation camp they participated in were the two most important factors that made them take part in the activity.</p> <p>Young adults had several requests concerning parish activities. This confirms the need for development of work among young adults in parishes.</p>		

Key words

young adults, young confirmed volunteers, group leader activity, church youth work, religious behavior, spirituality, parish activities, development of spirituality, new religions

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO.....	1
2 NUORET AIKUISET JA NYKYAJAN USKONNOLLINEN KENTTÄ	4
2.1 Nuorten aikuisten arvot ja uskonnollisuus.....	4
2.1.1 Nuorten aikuisten ja vanhempien ikäluokkien uskonnollisuus	6
2.1.2 Vanhempien antama uskonnollinen kasvatus.....	7
2.2 Tarvitaanko enää uskontoa?.....	8
2.3 Uskonnollisuuden erilaiset muodot	9
3 NUORET AIKUISET JA KIRKKO	11
3.1 Isoskoulutuksesta nuorten aikuisten työhön	11
3.1.1 Isostoiminta seurakunnan näkökulmasta.....	13
3.1.2 Isostoiminta isosen näkökulmasta.....	15
3.1.3 Nuorten aikuisten työ seurakunnissa	16
3.2 Nuorten aikuisten suhde kirkkoon	18
3.2.1 Nuorten aikuisten osallistuminen kirkon toimintaan	20
3.2.2 Nuorten aikuisten yksityinen uskonnollisuus	21
4 KANGASNIEMEN SEURAKUNTA	23
5 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA MENETELMÄT	25
5.1 Tutkimusongelmat	25
5.2 Tutkimusmenetelmät	26
5.3 Tutkimuksen luotettavuus.....	27
6 TULOKSET.....	30
6.1 Perustiedot	30
6.2 Isoskoulutukseen lähtemisen motivaatio	31
6.3 Seurakunnan toimintaan osallistuminen	33
6.3.1 Muualla asuvien osallistuminen seurakunnan toimintaan	36
6.3.2 Seurakunnan toimintaan suhtautuminen.....	38
6.3.3 Nuorten toiveet seurakunnan toimintaa kohtaan	42
6.4 Hengellisyys	44
6.4.1 Yksityinen uskonnonharjoitus ja suhtautuminen kristinoppiin	46
6.4.2 Nuorten ajatuksia uskosta ja Jumalasta	49
6.4.3 Ovatko ajatukset uskosta muuttuneet isoskoulutuksen jälkeen? ..	52
7 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA KEHITYSEHDOTUKSIA.....	55
7.1 Miten seurakunta voi kohdata nuoren aikuisen?	56
7.2 Lisää ideoita nuorten aikuisten työhön.....	58
8 POHDINTA	60
LÄHTEET	63
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Juuri kun pakka on uskomattomalla tavalla saatu nippuun rippikoulussa ja hyvällä menestyksellä pidettyä kasassa vielä pari vuotta sen jälkeenkin, saadaan kadotetuksi kokonaisia ihmismassoja teille tietämättömille (Helenius 2005, 340).

Tämä lausahdus on omiaan kuvaamaan sitä turhautumista, joka valtaa erityisesti nuorisotyönohjaajan hänen nähdessään aktiivisten isosten häviävän seurakunnan toiminnasta näiden varttuessa kolmannelle vuosikymmenelleen. Opinnäytetyöni tilaaja on Mikkelin hiippakuntaan kuuluva Kangasniemen seurakunta. Sain heiltä tehtävän selvittää, minne isostoiminnassa mukana olleet nuoret menevät isoskoulutuksen päätyttyä. Työni pyrkii selvittämään, miten usein he osallistuvat seurakunnan toimintaan Kangasniemen seurakunnassa tai jossain muussa seurakunnassa ja millaista on heidän yksityinen uskonnonharjoituksensa. Ennen kaikkea tutkin, ovatko heidän ajatuksensa uskosta ja Jumalasta muuttuneet isoskoulutuksen käymisen jälkeen.

Ehkä syy isoskoulutuksen käyneiden nuorten aikuisten katoon voi löytyä isoskoulutukseen lähtemisen motiiveista, jotka saattavat painottua enemmän sosiaaliin kuin hengellisiin tarpeisiin. Toisaalta nuorilla voi olla halu pitää kiinni seurakuntayhteydestä vanhempanakin, mutta kirkko ei tarjoakaan heille ominaista tapaa kokea osallisuutta seurakuntaansa. Näistä näkökulmista esitin kysymyksiä kangasniemeläisille nuorille tähän opinnäytetyöhön kuuluvissa kahdessa kyselyssä. Vertailun vuoksi olen antanut äänen isoskoulutuksen päättäneiden lisäksi myös parhaillaan isoskoulutuksessa olleille nuorille.

Pienestä kunnasta monet nuoret muuttavat toiselle paikkakunnalle opiskelemaan tai töihin. Tässä tilanteessa yhteyden löyhentyminen kotiseurakuntaan on ymmärrettävää. Olisi mielenkiintoista tietää, osallistuvatko nuoret sitten opiskelutai työpaikkakuntansa seurakunnan toimintaan. Onko heitä edes lähestytty kyseisestä seurakunnasta? Ehkä yhteyksiä Kangasniemen seurakunnasta

isompiin seurakuntiin voisi vahvistaa jo silloin, kun nuoret ovat aktiivisesti mukana isostoiminnassa.

Tutkimus tulee sillä tavoin lähelle itseäni, että olen aikoinaan käynyt kaksivuotisen isoskoulutuksen ja myös toiminut isosena Kangasniemen seurakunnassa. Lisäksi kuulun ikäni puolesta opinnäytetyöni kohderyhmään, nuoriin aikuisiin. Puhun kuitenkin työssäni nuorista aikuisista he – muodossa, jottei tutkimus henkilöidy minuun vaan pysyy kohtuullisen objektiivisena.

Nuoret aikuiset ovat viime aikoina olleet lukuisien tutkimusten ja kehityshankkeiden kohderyhmänä. Yksi tällä saralla ansioitunut on Kirkon tutkimuskeskuksen tutkija Kati Niemelä, jonka kirjoittamia teoksia ja artikkeleita olen käyttänyt opinnäytetyöni lähteinä. Hän on tehnyt pitkäjänteistä tutkimusta rippikoulusta ja sen vaikuttavuudesta myös useampi vuosi rippikoulun jälkeen. Osa hänen tutkimustyöstään koskee myös isostoiminnassa mukana olevia ja yleensä nuoria aikuisia, joten siinäkin mielessä hänen tutkimuksensa ovat tukeneet omaa työtäni.

Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön toimikunnan nimeämä työryhmä on luonut vuonna 2006 mietinnön *Uskosta osallinen?*, joka käsittelee nuorten aikuisten asemaa, merkitystä ja tehtävää kirkossa. Tämä selvitys keskittyy pääasiassa suurempiin kaupunkeihin, kuten pääosin muukin nuoria aikuisia koskeva tutkimus. Opinnäytetyöni taas käsittelee noin 5500 jäsenen seurakuntaa, joka toimii melko maaseutumaisessa ympäristössä.

Isoskoulutuksen osalta päälähteeni on Kirkkohallituksen rippikouluprojektin osana syntynyt *Sopivan kokoinen iso*, joka hahmottelee isostoiminnan linjauksia. Tämä aineisto on esitelty Jouko Porkan teoksessa *On kunnia olla isonen* (2004), joka käsittelee kirjoittajan tutkimusta seurakuntien isostoiminnasta. Kirja valottaa aihetta, jota on tutkittu yllättävän vähän, kun otetaan huomioon isostoiminnan suosio rippikoulun käyneiden keskuudessa.

Työssäni on kolme pääosaa. Tekemäni tutkimuksen pohjaksi perehdytään ensiksi nuoria aikuisia, nykyajan uskonnollisuutta sekä kirkkoa ja isoskoulutusta

koskevaan tietoon. Lisäksi olen koonnut perustietoa Kangasniemen seurakunnasta ja etenkin seurakunnan nuorisotyöstä. Toinen pääosa käsittelee tutkimuksen tavoitteita, menetelmää, luotettavuutta sekä ennen kaikkea tutkimustuloksia. Viimeiseksi kokoon tutkimustuloksista kehitysehdotuksia, jotka toivottavasti osoittautuvat hyödyllisiksi.

2 NUORET AIKUISET JA NYKYAJAN USKONNOLLINEN KENTTÄ

Kirkon piirissä nuorilla aikuisilla tarkoitetaan useimmiten 18–29-vuotiaita, jotka edustavat noin kuudesosaa kirkon jäsenistä (Uskosta osallinen 2006, 4; Monikasvoinen kirkko 2008, 153). On huomattava, kuinka erilaiset elämänvaiheet tähän ikäluokkaan kuuluvilla voi olla toisiinsa verrattuna. Siinä missä yksi on kirjoittamassa ylioppilaaksi ja pohtimassa jatko-opintoja, toinen voi olla jo useamman lapsen vanhempi. Ikäluokan nuorimmille esimerkiksi seurakunnan nuortenillat voivat olla hyvä toimintamuoto, kun taas perhe-elämää viettävät kaipaavat ehkä enemmänkin parisuhdetyötä ja lapsityön toimintamuotoja.

Nuorella aikuisella voidaan viitata iän sijasta tietynlaiseen elämäntapaan ja maailmankatsomukseen. Useimmiten tähän vaiheeseen liitetään vapaus vastuusta ja velvollisuuksista, joten ikävaiheen voidaan katsoa loppuvan vanhemmuuteen. Nuoren aikuisen elämäntyyliä leimaavat kansainvälisyys, asioiden projektiluontoisuus sekä suvaitsevaisuus. Korkea koulutus on tärkeä osa etenkin kaupungissa asuvien nuorten aikuisten identiteettiä. Tämän ikäiset muodostavat myös kirkosta eroavien enemmistön. (Uskosta osallinen 2006, 4.)

Kirkon työmuodot on pitkälle jaettu eri ikäryhmien mukaan. Jossain määrin onkin perusteltua järjestää erilaista toimintaa nuorille aikuisille ja eläkeikäisille, koska eri-ikäisten uskonnollisuudesta on löydettävissä eroja. Ikä vaikuttaa uskonnollisuuteen, mutta yhteiskunnalla ja erityisesti maallistumisella on oma vaikutuksensa nuoriin aikuisiin. Monet äänet väittävät uskonnon aseman romahtavan, mutta kysymys voi olla myös uskonnon muodonmuutoksesta. Evankelis-luterilaisen kirkon rinnalla on monta muutakin toimijaa Suomen uskonnollisella kentällä.

2.1 Nuorten aikuisten arvot ja uskonnollisuus

Etenkin kaupungissa asuvien nuorten aikuisten arvoja luonnehditaan individualistisiksi. Tärkeitä asioita heille ovat itsensä etsiminen sekä kokemusten

kerääminen esimerkiksi matkustelun ja taiteen kautta, mutta myös luonto ja läheiset. Näin ollen yksilöä painottava elämäntapa ei ole leimallisesti narsistista ja nautinnonhakuista, vaan siihen kuuluu myös välittäminen muista ihmisistä ja ympäristöstä. Sen sijaan poliittiset ja uskonnolliset asiat koetaan etäisiksi varsinkin instituutioiden muodossa. (Mikkola 2006b, 41–42.)

Itseen keskittyminen kuuluu luontevasti siirtymävaiheeseen nuoruudesta aikuisuuteen, mikä ajoittuu yleensä 18 ja 25 ikävuoden välille. Oman identiteetin hahmottaminen saattaa ilmetä epävakaisuutena, vaikka tässä vaiheessa painottuvat myös mahdollisuudet. (Niemelä 2007, 27.) Itsenäistyminen näkyy myös vanhemmista ja heidän arvoistaan irtautumisena. Esimerkiksi kirkkoon kuulumisen syynä suomalaiseen elämänmuotoon liittyminen on huomattavasti yleisempää vanhemmissa ikäryhmissä kuin alle 25-vuotiailla (Monikasvoinen kirkko 2008, 58).

J. Fowlerin maailmankatsomuksen ja uskonnollisuuden kehitysportaikolla suurin osa 15–20-vuotiaista nuorista on sovinnaisen maailmankatsomuksen tasolla. He saattavat myöhemmin orastavassa aikuisuudessa, yleensä vasta noin 30-vuotiaana, siirtyä yksilöllis-reflektiivisen maailmankatsomuksen vaiheeseen. Sovinnaiseen maailmankatsomukseen kuuluu käsitteellinen ajattelu ja luottamus uskonnollisiin auktoriteetteihin, kun taas yksilöllis-reflektiivisessä ajattelussa painottuvat oma pohdinta ja kritiikki. Sovinnaisen ajattelun riskinä on mustavalkoinen maailmankuva, yksilöllisen katsomuksen vaarana taas liiallinen tukeutuminen omaan älyyn ja kritiikkiin. (Niemelä 2007, 28–30.)

Nykyään yhteiskunnan katsotaan tukevan voimakkaan subjektiivista ajattelua, jossa ihmiseen kohdistuvia odotuksia tärkeämpää on hänen henkilökohtainen näkemyksensä itsestään. Tarpeet, tuntemukset ja kokemukset eivät ole merkityksettömiä, vaan niiden avulla ihminen voi oppia tuntemaan itseään ja näin pyrkiä elämään mieleistään elämää. Auktoriteetti ei tule ulkopuolelta, vaan ihminen päättää itse itsestään. (Niemelä 2006, 47.) Tällainen ajattelu sopii huomattavasti luontevammin yksilöllis-reflektiiviseen katsomukseen kuin sovinnaiseen näkemykseen.

2.1.1 Nuorten aikuisten ja vanhempien ikäluokkien uskonnollisuus

Monen mielikuvissa nuoret ovat vähemmän uskonnollisia kuin vanhemmat ihmiset. Tukea tämä väite saa riippuen siitä, mitä uskonnollisuudella tarkoitetaan. Alle 25-vuotiaista noin kaksi ihmistä viidestä määrittelee itsensä uskonnolliseksi, kun taas yli 65-vuotiaista lähes neljä viidestä. Toisaalta verrattuna eläkeikäisiin nuorista useampi sanoo uskovansa henkeen tai elämänvoimaan. 15–24-vuotiaissa on enemmän kuin vanhemmissa niitä, jotka eivät usko Jumalan olemassaoloon tai epäilevät sitä. (Niemelä 2003b, 192.)

Erot nuorten aikuisten ja yli 65-vuotiaiden suhteessa evankelis-luterilaiseen kirkkoon voi huomata etenkin kirkosta eroamisen, rukoilemisen ja jumalanpalvelusaktiivisuuden osalta. Nuorilla on huomattavasti matalampi kynnys erota kirkosta. Noin viidesosa heistä ei voisi kuvitella koskaan eroavansa kirkosta, kun vanhemmista eron kirkosta kokee mahdottomaksi 74 prosenttia. Niinkin laajalla aikavälillä kuin kerran vuodessa jumalanpalveluksessa käynti ja kerran kuussa rukoileminen näkyy selkeästi eläkeikäisten ja nuorten aikuisten välinen ero. (Niemelä 2003b, 193.)

Kokonaisuudessaan uskonnollinen aktiivisuus sekä myönteinen suhtautuminen kirkkoon ja kristinuskoon lisääntyvät lähes kaavamaisesti nuorista ikäluokista vanhempia kohti. Kirkollisten toimitusten osalta erot ovat pienimpiä, eli niitä nuoret toivovat vain hieman vähemmän kuin vanhemmat ihmiset. (Niemelä 2003b, 193.) Nuoret määrittelevät itsensä laveasti kristityiksi mieluummin kuin luterilaisiksi toisin kuin eläkeikäiset (Niemelä 2006, 54).

Keskeinen kysymys on, johtuuko nuorten vanhempia matalampi uskonnollisuus yhteiskunnan muutoksesta vai jostakin muusta. Sekularisaatio eli maallistuminen ei ole ainoa mahdollinen selitys, vaan syy voi löytyä myös iän myötä kehittyvästä uskonnollisuudesta tai muuttuvista rooleista elämässä. Käytännössä esimerkiksi lapsen saaminen voi tuoda muutoksen ihmisen uskonnolliseen ajatteluun tai ihmisen uskonnollisuus kehittyy iän mukanaan tuomien kehitystehtävien kautta. (Niemelä 2003b, 198–199.)

Verrattuna aiempiin tutkimustuloksiin eri ikäryhmien väliset erot uskonnollisuudessa ovat pysyneet melko samanlaisina. Maallistuminen näkyy melko tasaisesti kaikissa ikäluokissa, mutta kautta linjan uskonnollisuus on suurempaa iäkkäämmillä. Suurin muutos on jumalanpalveluksessa käyntien määrässä, joka on laskenut kaikenikäisillä. Iän ja elämäkokemuksen vaikutus ihmisen uskonnollisuuteen näyttäisi siis olevan suurempi kuin yhteiskunnan. (Niemelä 2003b, 202–203.)

2.1.2 Vanhempien antama uskonnollinen kasvatusta

Uskonnon yksityistyminen näkyy siinä, miten uskonnollisen tradition välittäminen vanhemmilta lapsille on heikentynyt. Uskonnon periytymisen vanhemmilta lapsille on korvannut maailmankuvan itsenäinen rakentaminen. Asenneilmastossa, jossa pidetään uskontoa yksityisasiana, saattavat vanhemmat olla epävarmoja siitä, missä määrin heidän tulisi yrittää siirtää omaa elämäntulkintaansa lapsilleen. (Kääriäinen 2003, 110; Uskosta osallinen 2006, 6.)

Tamperelaisnuoria koskeneen tutkimuksen mukaan koulun uskonnonopetuksen, seurakunnan työntekijän ja rippikoulun vaikutus omaan uskonnolliseen ajatteluun on suurempi kuin vanhempien ja muiden läheisten. Perheestä ja sukulaisista uskonnollista kasvatusta nuoret ovat saaneet äidiltä ja isoäidiltä. Kummin, perinteisesti lapsen kristillisyyden tukijan, osuus on isän ja isoisänkin antamaa uskonnollista kasvatusta pienempi. (Niemelä 2007, 108–109.)

Vuonna 2007 Suomeen syntyneistä lapsista evankelis-luterilaiseen kirkkoon kastettiin 84 prosenttia. Muiden kirkollisten toimitusten ohella kaste on tärkeimpiä kirkkoon kuulumisen syitä ja kirkon tehtävistä se katsotaan hyvin hoidetuksi. Myös seurakunnan lapsille järjestämiä kerhoja ja kristillisen perinteen ylläpitoa arvostetaan. 85 prosenttia kirkon jäsenistä pitää melko tärkeänä tai hyvin tärkeänä kirkkoon kuulumisen syynä sitä, että kirkko opettaa lapsille ja nuorille oikeita elämänarvoja. (Monikasvoinen kirkko 2008, 51, 57–59.) Näyttää siltä, että vanhemmat odottavat ennen kaikkea kirkon olevan uskonto- ja arvokasvattaja.

Vielä ei ole selkeitä tutkimustuloksia siitä, miten uskontokasvatuksen ns. ulkoistaminen kodilta seurakunnalle ja koululle vaikuttaa aikuiseen uskonnollisuuteen. Joidenkin tutkimusten mukaan kodin merkitys olisi kuitenkin suurin ja merkittävin etenkin uskonnon tunteisiin ja arvoihin vaikuttavan alueen osalta. Seurakunta ja koulu kasvattavat lähinnä uskonnon tiedollista osaamista. (Uskosta osallinen 2006, 6.) On selvästi havaittu, että uskonnollisen kasvatuksen kotonaan saaneet nuoret kokevat esimerkiksi rippikoulun positiivisempaa elämyksenä ja saavat siitä enemmän irti kuin nuoret, joiden kotona uskontoa ei ole pidetty esillä (Niemelä 2007, 167).

2.2 Tarvitaanko enää uskontoa?

Kellekään suomalaiselle ei ole uutinen, että yhteiskuntamme on monella tapaa erilainen kuin esimerkiksi 1950-luvulla, saati sitten sata vuotta sitten. Murros maatalousvaltaisesta Suomesta moderniin, tai oikeammin postmoderniin, palveluyhteiskuntaan on luonnollisesti vaikuttanut kirkon asemaan. Yleisesti ajatellaan, että kirkon asema on heikentynyt.

Modernisaatio tarjoaa jokseenkin vastakkaisia arvoja verrattuna perinteiseen, vanhaa säilyttävään uskontoon. Taloudellinen kasvu, usko tieteeseen ja yhteiskunnan alueiden eriytyminen on koettu uhaksi yhteisölliselle, vaatimattomuuteen kannustavalle uskonnollisuudelle. Jatkuva vaurauden kerääminen ja raskas byrokratia ovat kuitenkin näyttäneet huonot puolensa. Ihmisarvo voi jäädä näiden jalkoihin, mitä vastustamaan on noussut perinteisen kristinuskon sijaan itsensä toteuttamisen ja yksilöllisyyden korostus. (Ketola 2003a, 19–21.)

Teoreetikot ovat esittäneet yhteiskunnan modernisaation välttämättä johtavan uskonnon aseman heikkenemiseen (Kääriäinen 2003, 87; Norris & Inglehart 2004, 220). Maallistumisen merkkejä ovat uskonnon ja kirkon heikentyneen aseman lisäksi mm. uskonnollisen painopisteen siirtyminen ihmiskeskeisyyteen ja kaiken yliluonnollisen ja mystisen poistaminen yhteiskunnasta. Maallistumista on ennustettu ja myös idealisoitu 1800-luvulta saakka, mutta 1900-luvun puolivälin

jälkeen on huomattu, ettei uskonto olekaan kadonnut minnekään. Sekularisaatioteoriat ovatkin kohdanneet kritiikkiä, tai sitten niitä on muokattu uudelleen. (Kääriäinen 2003, 87, 89, 90.)

Sitä tosiseikkaa ei voi kuitenkaan väistää, että ihmisellä on hengellisiä tarpeita. Tästä kertovat myös uusien uskontojen suosion nousu ja fundamentalistisen ajattelun lisääntyminen. Yksi kritiikin pääajatuksista on kohdistunut sekularisaatioteorian vääristyneeseen kuvaan uskonnon aseman kehityksestä (Kääriäinen 2003, 96–97). Sen sijaan, että olisimme siirtyneet ”vanhoista hyvistä ajoista” moderniin, maallistuneeseen yhteiskuntaan, on huomattava, että osa ihmisistä on aina sitoutunut kristinuskoon heikommin kuin kirkko toivoisi. Kuva kristillisestä yhtenäiskulttuurista 1800- ja 1900-luvulla lienee hieman kaunisteltu. Tästä on osoituksena Suomessa esimerkiksi kansanuskon vahva asema puhtasoppisuuden ajalla (Ketola 2003a, 51).

2.3 Uskonnollisuuden erilaiset muodot

Vastineena siihen väitteeseen, että uskonto tulisi modernisaation myötä tarpeettomaksi, on näkemys siitä, että uskonto vain muuttaa muotoaan. Yksi selkeä muutos on julkisen, virallisen uskonnollisen auktoriteetin vaihtuminen yksityiseen, epäviralliseen uskonnollisuuteen. (Kääriäinen 2003, 120; Norris & Inglehart 2004, 88.) Yksityisen uskonnollisuuden aseman julkiseen verrattuna voi huomata myös siinä, että suomalaiset rukoilevat huomattavasti aktiivisemmin kuin osallistuvat uskonnollisiin tilaisuuksiin (Niemelä 2003c, 185–186).

Kirkko ei ole enää ainoa taho, jonka piiriin kuuluvat uskonnolliset aiheet. Vapaa-ajattelijain Liitto ry edistää tieteellistä ja uskonnotonta maailmankatsomusta ja suhtautuu kriittisesti uskontoon (Vapaa-ajattelijain Liitto ry 2008). Itseään uskonottomiksi nimittävien lisäksi uskonnolliseen kenttään kuuluvat kansanomaiset uskonnollisuus sekä perinteiset suuret maailmanuskonnot.

Järjestäytymättömän, vapaamuotoisen uskonnollisuuden yksi ilmentymä on erilaisten itsehoito-oppien kirjo. Esimerkiksi astrologia, luontaishoidot ja ennustajat

ovat osa new age -liikehdintää, johon kuuluu olennaisena osana yksilöllinen, omat uskomuksensa ja rituaalinsa valitseva ihminen. Tällaiset kansanuskonnon muodot pohjautuvat useimmiten ulkomaisiin, erityisesti itämaisiin, perinteisiin, eivät vanhaan suomalaiseen kansanuskoon. (Ketola 2003b, 67–69.)

Perinteiset maailmanuskonnot eivät ole vieraita nykyaikuiselle. Samalla tavoin kuin yksilölliseen hyvinvointiajatteluun perustuva uusi kansanomaisen uskonnollisuus, järjestäytyneet uskonnot keräävät lähinnä etsijöitä, jotka eivät kuitenkaan halua sitoutua uskontokuntaan. Rekisteröityjen uskontokuntien jäsenistä vain murto-osa kuuluu muuhun kuin evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Uskontokuntiin kuulumattomien määrä on kohonnut tasaisesti noin 16 prosenttiin. (Ketola 2003b, 86; Monikasvoinen kirkko 2008, 26.) Kyse onkin enemmän tutustumisesta eri vaikutteisiin, joista valitaan itselle sopivat elementit.

Uskonollisuuden painopiste on selvästi siirtynyt enemmän yhdessä uskossa pysymisestä eri uskontojen opetusten tutkimiseen. Vuonna 2000 tehdyn tutkimuksen mukaan kaksi kolmasosaa suomalaisista on taipuvainen pysymään yhdessä uskossa, mutta vain 30 prosenttia on ehdottomasti tätä mieltä. On huomattava, että kysymys elämän tarkoituksesta ei kosketa vain kristittyjä, vaan luonnollisesti myös muihin uskontoihin kuuluvia tai ns. uskonottomia ihmisiä. (Niemelä 2003a, 149.)

Mielenkiintoista pluralisaatiossa eli useiden eri uskontojen ja uskomusten rinnakkaiselossa ei ole sen ainutlaatuisuus kristinuskon historiassa vaan nimenomaan moninaisuuden yleisyys eri aikoina ja eri kulttuureissa. Kirkon asemaa nyky-Suomessa voidaan jopa verrata kristilliseen alkukirkkoon (Uskosta osallinen 2006, 10). Parhaimmillaan tämä voi tarkoittaa yhä avoimempaa keskustelua siitä, mikä on kirkon ja kristinuskon ydinsanoma verrattuna muihin uskomusjärjestelmiin.

3 NUORET AIKUISET JA KIRKKO

Seurakunnassa toimivalle tuttu fakta on, että 20–39-vuotiaat eroavat eniten kirkosta. On kuitenkin huomattava, että 40–49-vuotiaissa on vähiten kirkkoon kuuluvia verrattuna koko ikäluokkaan. Parikymppisistä kirkon jäseniä on eroamistahdista huolimatta vielä melkein neljä viidestä. (Monikasvoinen kirkko 2008, 55.)

Enemminkin kyse on asenteesta, sillä reilu viidesosa suomalaisista 15–24-vuotiaista on harkinnut vakavasti kirkosta eroamista (Niemelä 2007, 140). Mitä voidaan ajatella siitä, että *pyhien yhteisö*, jonka pitäisi sulkea sisälleen kaikenkattavasti monenlaiset kastetut, vieraannuttaa tällä hetkellä nuoria aikuisia? Yhteisö ei ole sama, jos siitä puuttuu yksi ikäluokka ihmisiä. On surullista, jos tilanteessa ei nähdä menetystä muualla kuin kirkollisverolaarissa. (Helenius 2005, 341–342.)

On helppoa yleistää kaikki nuoret aikuiset pinnallisia arvoja kannattaviksi ja negatiivisiksi hengellisyyttä kohtaan. Sen lisäksi, ettei tämä vastaa todellisuutta, ei se myöskään kehitä nuorten aikuisten toimintaa paremmin sopivaksi kohderyhmälleen. Pitäisi olla selvää, ettei kirkko voi ottaa ylimielistä asennetta nuoriin aikuisiin, koska he viime kädessä ratkaisevat kirkon aseman tulevaisuudessa ja toimivat seurakuntien työntekijöinä vanhempien jäädessä eläkkeelle. Kristuksen kutsumat opetuslapset olivat nuoria aikuisia. He saivat tehtäväkseen perustaa kirkon ja levittää ilosanomaa kaikille. Pystyykö ja haluaako nykykirkko antaa nuorille aikuisille yhtä lailla vastuuta? (Helenius 2005, 345–346, 351.)

3.1 Isoskoulutuksesta nuorten aikuisten työhön

Minkälaisessa yhteisössä seurakuntien työntekijät, nuoret aikuiset sekä muut kirkon jäsenet toimivat? Evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu noin 80 prosenttia suomalaisista, mikä kertoo Suomen uskonnollisesta yhteneväisyydestä

(Monikasvoinen kirkko 2008, 26). Suurin osa kirkon jäsenistä (35 %) edustaa perusseurakuntalaisia, jotka uskovat Jumalaan, käyvät uskonnollisissa tilaisuuksissa vähintään kerran vuodessa ja rukoilevat ainakin joskus. Neljäsosa jäsenistä taas kuuluu ryhmään ”passiiviset myönteiset”, joista osan usko on epävarmempaa ja uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistuminen harvempaa kuin perusseurakuntalaisilla, mutta rukoilemisaktiivisuus suunnilleen yhtä suurta. (Niemelä 2003b, 213.) Kaikista suomalaisista kristinuskon opettamaan Jumalaan ilmoittaa uskovansa 37 prosenttia, vajaa kolmasosa taas uskoo Jumalaan eri tavalla kuin kirkko opettaa (Monikasvoinen kirkko 2008, 45).

Luterilaisista valtioista Suomessa rippikoulun suosio on kaikkein suurin, sillä sen käy melkein 90 prosenttia ikäluokasta. Vaikka kymmenen vuoden aikaperspektiivillä rippikoulun käyneiden osuus nuorista on laskenut, on rippikoululla yhä vakiintunut asema osittain myös sen aktiivisen kehittämisen ansiosta. (Monikasvoinen kirkko 2008, 136–137, 145.) Rippikoulun jälkeinen nuorisotyö painottuu vahvasti isoskoulutukseen. Vuoden 2006 rippikoululaisista jopa noin kolmasosa aloitti isoskoulutuksen (Monikasvoinen kirkko 2008, 148). Suurimmassa osassa seurakuntia isoskoulutus on nuorisotyön kantava voima, joissakin se edustaa koko rippikoulun jälkeistä nuorisotyötä (Porkka 2004, 39).

Rippikoulun ja isoskoulutuksen lisäksi kirkon nuorisotyöhön kuuluvat esimerkiksi perinteiset nuortenillat, koulu- ja oppilaitostyö, seurakuntien musiikkitoiminta sekä nuorten messut. Myös nuorten pariin jalkautuva erityisnuorisotyö ja lisääntynyt kansainvälisyyskasvatus ovat nuorisotyön nykysuuntauksia. (Paananen & Tuominen 2005.) Vuonna 2004 Kirkon Nuorisopäivillä syntyi 15–17-vuotiaiden nuorten ideoimana Kirkko 2015- julkilausuma, jossa nuoret toivovat saavansa vaikuttaa ja toimia seurakunnassaan yhdessä eri-ikäisten seurakuntalaisten kanssa. Nuorten ihannekirkossa myös otetaan vastaan riippumatta siitä, minkälainen usko ihmisellä on ja monipuolisesta toiminnasta tiedotetaan hyvin. (Karvonen & Liljendahl 2005, 311, 322–323.)

3.1.1 Isostoiminta seurakunnan näkökulmasta

Isonen eli rippikoulun ryhmänohjaaja on rippikouluikäistä hieman vanhempi nuori. Teologisesti katsoen isosen asema muistuttaa alkukirkon kummien tai Jeesuksen opetuslapsien roolia. Isosten odotetaan toimivan esimerkkinä rippikoululaisille ja välittävän ilosanomaa eteenpäin, mutta opetuslasten lailla he ovat vielä itsekin keskeneräisiä ja kasvamassa. (Sopivan kokoinen iso 2004, 130–131.) Vaikka isosia on ollut jo 1930-luvulla ”ison siskon” ja ”ison veljen” nimikkeillä, on isostoimintaa kaikessa laajuudessaan ja monimuotoisuudessaan käsitellyt tutkimus tehty vasta tällä vuosituhannella (Porkka 2004, 7, 19).

Isosia on mukana kaiken tyyppisissä rippikouluissa, etenkin leiririppikouluissa. He ovat auttamassa myös varhaisnuorten leireillä. On huomattava, että isostoiminnassa mukana olevista seitsemän kymmenestä on tyttöjä. Toiminnan suosiosta kertoo se, että valtaosassa seurakunnista kaikki halukkaat eivät mahdu mukaan leireille. Iältään isonen on useimmiten 16–17-vuotias eli aikaa omasta rippikoulusta on vuosi tai kaksi. (Porkka 2004, 38–39.)

Isostoiminta vai isoskoulutus, mikä ero näillä termeillä on? Jälkimmäinen korostaa enemmän isosen tietoja ja taitoja ja niiden kehittämistä isosen tehtävään sopivaksi. Toiminta taas viittaa enemmän siihen, että isonen saa eväitä muuhunkin kuin leirityöhön. On tärkeää, että nuori saa kokea olevansa hyväksytty ikäistensä ja seurakunnan työntekijöiden seurassa. (Sopivan kokoinen iso 2004, 130–131.) Yleisimpiä isoskoulutuksen tavoitteita ovat nuoren oma hengellinen kasvu, isosen valmiuksien kehittyminen ja isosen roolin omaksuminen (Porkka 2004, 69). Isosen oma kasvu ja apu seurakunnalle kulkevat siis tavoitteissa rinnakkain.

Isostoiminnan linjauksien pohjana on ollut vuoden 2001 rippikoulusuunnitelma Elämä-usko-rukous. Nämä suunnitelmassa esitellyt kolme painotusta sopivat myös isostoiminnan ja kaiken nuorisotyön lähtökohdaksi. (Sopivan kokoinen iso 2004, 130.) Nuorten kanssa käsiteltäviä aiheita tarkastellaan kolmesta näkökulmasta. Nuoren elämän eettiset kysymykset, kristinuskon oppi sekä rukouselämä limittyvät toisiinsa. Perusteena tälle jaottelulle toimivat

Katekismuksen kolme pääosaa: kymmenen käskyä, uskontunnustus ja Isä meidän -rukous. (Elämä-usko-rukous 2001.)

Isoskoulutuksen rakenne vaihtelee tiiviistä, säännöllisestä kanssakäymisestä viikonloppukursseihin. Koulutusmallin valinta riippuu paljon seurakunnan koosta ja muun nuorisotoiminnan määrästä. Pienillä paikkakunnilla intensiivikurssit ovat tavallisempia, kaupungeissa taas isoskoulutus voidaan toteuttaa liukuvasti osana nuorteniltoja. (Porkka 2005, 95–97.) Isoskoulutuksen kesto vaihtelee myös vuodesta jopa neljään vuoteen, tosin yksi vuosi on selvästi yleisin kesto (Porkka 2004, 71).

On huomioitava myös nuoret, jotka haluavat olla mukana seurakunnassa, mutta eivät aloita isoskoulutusta tai jättävät sen kesken. Isostoiminnan linjauksissa ihanteena pidetään toimintaa, joka liittyy mahdollisimman saumattomasti seurakunnan muuhun nuorisotyöhön ja myös muihin seurakunnan työaloihin. Suositeltavaa olisi, että isoskoulutuksesta vastaisivat nuorisotyönohjaajien rinnalla myös muut seurakunnan työntekijät. (Sopivan kokoinen iso 2004, 135–137.)

Etenkin ensimmäisen isostoimintavuoden yhtenä tavoitteena on vahvistaa nuoren sitoutumista seurakuntaan. Yleisimmin isokset osallistuvat seurakunnan tapahtumiin, nuorteniltoihin ja jumalanpalveluksiin. He myös avustavat jumalanpalveluksissa ja esimerkiksi Yhteisvastuu-keräyksessä. Isokset ovat kuitenkin enemmän osallistujina kuin toteuttajina. (Porkka 2004, 79.) Yleistynyt isosten siunaaminen tehtävänsä lisää heidän yhteyttään seurakuntaan etenkin silloin, jos se toteutetaan pääjumalanpalveluksessa. Siunaaminen valmistaa isosta tehtäviinsä ja muistuttaa, että hän on seurakunnan edustaja. On kuitenkin harkittava tarkkaan, miten siunaaminen toteutuu, jos kaikki isoskoulutuksessa mukana olevat eivät pääse toimimaan isosena. (Sopivan kokoinen iso 2004, 138.)

Vanhemmat nuoret voivat toimia apuna isoskoulutuksessa, mikä antaa tilaa myös yksilöllisemmälle ohjaukselle. Tämä voi olla myös mielekäs tapa toimia seurakunnassa siinä vaiheessa, kun nuori ei enää halua isoseksi. (Porkka 2005, 105–106.) Seurakunnista 38 prosenttia on ohjannut aktiivisesti vanhempia isosia

muihin seurakunnan vapaaehtoistehtäviin, yksittäistapauksissa näin on toiminut melkein puolet seurakunnista (Monikasvoinen kirkko 2008, 147).

3.1.2 Isostoiminta isosen näkökulmasta

Niemelän tutkimuksessa tamperelaisnuorista 67 prosenttia aikoi rippikoulun jälkeen osallistua isoskoulutukseen, mutta lopulta siihen osallistui aikoneista vain 37 prosenttia. Noin kymmenesosa isoskoulutuksen aloittaneista ei rippikoulun jälkeen suunnitellut siihen menevänsä. (Niemelä 2007, 117–118.) Alkuinnostuksen laantuminen on ilmeisesti yleistä, sillä myös Mätön opinnäytetyössä on saatu samansuuntaisia tuloksia (Mättö 2006, 35). Kaikkiaan vuonna 2007 isoskoulutukseen osallistuneista 72 prosenttia suoritti kuitenkin koulutuksen loppuun. Edellisen vuoden rippikoululaisista tämä edustaa noin viidesosaa. (Monikasvoinen kirkko 2008, 148.)

Isot voidaan jakaa neljään ryhmään heidän isoskoulutusmotivaationsa perusteella. Yleisimmin isot ovat joko sosiaalisesti orientoituneita (36 %) tai aktiivisesti orientoituneita (37 %). Ensin mainitut odottavat isostoiminnalta hyvää seuraa ja tekemistä, jälkimmäiset taas näiden asioiden lisäksi hengellisyyttä sekä aikuistumista ja ammatillista kehittymistä. Kumpaakin näistä isostyypeistä edustaa todennäköisemmin tyttö kuin poika. Poikia taas on enemmän uskonnollisesti orientoituneissa (15 %), jotka odottavat isostoiminnalta vahvistusta uskolleen ja haluavat kertoa siitä myös muille. Noin yhtä kymmenestä isosesta, sekä tytöistä että pojista, voi luonnehtia passiivisesti orientoituneeksi. Heillä on muita isostyyppisiä alhaisemmat odotukset isostoimintaa kohtaan, mutta toisaalta he ovat myös niitä, jotka yllättyvät iloisesti isoskoulutuksen annista. (Niemelä 2002, 117–119.)

Nuoren rippikoulukokemukseen vaikuttaa paljon se, onko hän saanut kotonaan uskonnollista kasvatusta. Isosilla taas vanhempien antamalla uskonnollisella kasvatuksella ei ole suurta merkitystä isoskoulutuksen aloittamisen kannalta. Isoskoulutuksen aloittavissa on sekä nuoria, jotka ovat kuulleet kristinuskon

asioista kotonaan, että niitä, joille asiat eivät ole kotoa tuttuja. (Niemelä 2007, 121.)

Tuusulan ja Hollolan isostoiminnassa mukana olevilta nuorilta kysyttiin, pitävätkö he itseään nuoren kristityn mallina. Suurin osa nuorista joko mielsi itsensä esimerkiksi kristitystä tai oli epävarma ja yritti parhaansa. Kummassakin seurakunnassa isokset pitivät sitä enemmän itseään nuoren kristityn mallina, mitä useamman vuoden he olivat olleet mukana isostoiminnassa. (Korkiamäki & Nyman 2002, 90–92.)

Niemelän tutkimuksessa on tamperelaisnuorilta kysytty syitä Jumalan ja uskon lähentymiseen tai etääntymiseen viisi vuotta rippikoulun jälkeen. Vain muutama nuori on maininnut isoskoulutuksen tai seurakunnan nuorisotoiminnan vaikuttaneen siihen, että kokee uskon läheisemmäksi. Enemmän uskon tärkeyteen vaikuttavat nuorten vastauksien mukaan ikä ja elämäkokemus, vaikkakin nämä saattavat toisia myös etäännyttää uskosta. Hälyttävää on joidenkin nuorten kokemus siitä, että on etääntynyt uskosta, kun on tullut liian vanhaksi seurakunnan nuorten toimintaan. He eivät olleet löytäneet paikkaansa myöskään muusta seurakunnan toiminnasta. (Niemelä 2007, 90, 93–96.)

3.1.3 Nuorten aikuisten työ seurakunnissa

Kirkon nuorten aikuisten työn tavoitteena on saada nuori aikuinen kokemaan seurakunta ja kirkko läheiseksi ja kannustaa nuorta vaikuttamaan kirkon toimintaan ja hallintoon. Viime vuosina on tehty lukuisia tutkimuksia ja kirkon kehityshankkeita liittyen nuoriin aikuisiin. Seurakunnissa onkin lisätty nuorten aikuisten toimintaa sekä työalan virkoja tai vastuualueita. Käytännössä 245 seurakunnassa nuorten aikuisten työn suunnittelusta vastaa kuitenkin työntekijä muiden tehtäviensä ohella ja noin 200 seurakunnassa nuorten aikuisten työtä ei ole nimetty kenellekään. (Monikasvoinen kirkko 2008, 152–154.)

Vaikka nuorten aikuisten tavoittaminen on noussut voimakkaasti esiin, seurakunnan tähän työhön varaamat resurssit vastaavat harvoin kohderyhmän

osuutta seurakunnan jäsenistä. Jos nuoret aikuiset todella halutaan mukaan seurakunnan toimintaan, se edellyttää varoja toimintaan ja lisää työntekijöitä. (Petterson 2006, 77, 80.) Joissakin seurakunnissa hyväksi on havaittu yhteistyö yhden tai useamman kristillisen järjestön kanssa, mikä antaa seurakunnalle lähinnä toiminnan mahdollistajan roolin (Helenius 2005, 348–349).

Nuoret aikuiset kohderyhmänä putoavat nuorisotyön ja aikuistyön väliseen kuiluun niin toiminnallisten tavoitteiden kuin työntekijäresurssienkin suhteen. Perinteiseen nuorten toimintaan iltanuotioineen nuoret aikuiset alkavat olla liian vanhoja, mutta varttuneempien tilaisuudet tuntuvat monesta taas liian vakavilta. Paljon voi saada aikaiseksi jo sillä, että perustoiminta, kuten jumalanpalvelukset, vastaisi myös opiskelijoiden ja työikäisten tarpeita. (Tornivaara 2007, 9–11.) Suuri merkitys on pienillä asioilla, kuten monipuolisella musiikilla ja runsaammalla seurakuntalaisten osallistumisella messun suunnitteluun ja toteutukseen (Petterson 2006, 74; Monikasvoinen kirkko 2008, 81).

Hektisessä elämänvaiheessa nuoriin aikuisiin vetoaa seurakunnan toiminnassa hiljentyminen, rauhoittuminen ja elämyksellisyys esimerkiksi musiikin muodossa. Saarnaa enemmän haetaan Pyhän kokemusta. (Tornivaara 2007, 6.) Tuomas-messu on tunnettu esimerkki nuoresta, kaupunkimaisesta yhteisöstä nousseesta toiminnasta (Mäenpää 2006, 326). Muita kokemuksellisuutta korostavia suuntauksia ovat esimerkiksi karismaattisuus ja hiljaisuuden retriitit, joista kumpikaan ei ole saanut alkuaan kirkon johdon taholta. Siinä missä karismaattisuudessa painottuvat Pyhän Hengen antamat armolahjat ja voimakkaat uskonkokemukset, perustuu hiljaisuuden liike nimensä mukaisesti hiljentymiseen ja mietiskelyyn yksin yhteisön keskellä. (Ketola 2003b, 72–74.)

Kirkolliset toimitukset ovat tärkeässä roolissa nuoren aikuisen ja seurakunnan työntekijän kohtaamisen paikkoina. Olisi syytä lisätä toimituskeskustelujen merkitystä sekä etenkin itse toimituksen jälkeistä yhteydenpitoa. Nämä ovat hyviä tilanteita kertoa myös seurakunnan toimintamuodoista, jotka saattaisivat kiinnostaa seurakuntalaista. (Uskosta osallinen 2006, 17.) Toimituskeskustelussa voidaan avata esimerkiksi uskonnollisia termejä ja pyrkiä siihen, että

jumalanpalvelusluonteinen toimitus tulisi lähelle seurakuntalaisen elämäntilannetta.

Kirkon viesteistä lähimmäisenrakkaus, oikeudenmukaisuuteen liittyvät kysymykset ja huolenpito luonnosta saavat paljon vastakaikua nuorilta, joten näitä aiheita kirkon tulisi pitää esillä ja asettua vähäosaisten puolelle (Helenius 2005, 349–350; Petterson 2006, 76–77). Osa nuorista osallistuu aktiivisesti kirkon tai sen piirissä toimivien järjestöjen toimintaan vapaaehtoistyön kautta. Nuorten tapahtumissa toimiva päivystysoperaatio Saapas, partio ja Kirkon Ulkomaanavun Changemaker-verkosto ovat esimerkkejä toimintamuodoista, joissa on mukana paljon nuoria aikuisia. Nämä toimintamuodot ovat väljiä siinä mielessä, että niissä kristityn identiteettiä tärkeämpää on yleinen halu toimia vapaaehtoisena. (Uskosta osallinen 2006, 12; Tornivaara 2007, 10.)

Nuorten seurakuntalaisten omasta aktiivisuudesta hyvä esimerkki on nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä NAVI. Nuorten Keskuksen kokoama ryhmä tukee pääasiassa seurakuntien nuoria luottamushenkilöitä, mutta haluaa nostaa kaikkien alle 30-vuotiaiden äänen kuuluville kirkossa. Nuoria aikuisia kehoitetaan myös itse vaikuttamaan ja osallistumaan kirkon ja oman seurakuntansa toimintaan. (Nuorten Keskus 2009.) Kirkon toimintaan ei voi olla vaikuttamatta se, että luottamushenkilöistä alle 30-vuotiaita on kuusi prosenttia, kun taas yli 50-vuotiaita on noin kaksi kolmasosaa (Uskosta osallinen 2006, 19). Hallintoelimien tulisi olla avoimia myös uusille tulokkaille, eikä syrjiä vaikuttamisesta kiinnostuneita nuoren iän perusteella (Helenius 2005, 347).

3.2 Nuorten aikuisten suhde kirkkoon

Vuonna 2004 tehdyn tutkimuksen mukaan pääkaupunkiseudulla asuvilla nuorilla aikuisilla on kirkosta myönteinen tai vähintäänkin neutraali kuva. Näin ajattelee valtaosa myös kirkosta eronneista 20–39-vuotiaista. (Niemelä 2006, 60.) Kuitenkin Tampereella rippikoulun käyneitä koskeneessa tutkimuksessa oman paikkalis seurakuntansa koki hyvin tai melko läheiseksi viisi vuotta rippikoulun jälkeen vain 13 prosenttia nuorista. Luonnollisesti kirkko alkaa tuntua

etäisemmältä, kun nuori ei enää osallistu seurakunnan toimintaan. (Niemelä 2007, 127–128, 133.)

Vuonna 2000 tehdyn tutkimuksen mukaan yli puolet sekä 18–24-vuotiaista että 24–34-vuotiaista kokee kirkon antavan vastauksia ihmisen hengellisiin ongelmiin ja tarpeisiin. Moraalisissa kysymyksissä ja perhe-elämän asioissa kirkolla ei koeta olevan samanlaista auktoriteettia. Näyttäisi siis siltä, että nuoret aikuiset kaipaavat kirkolta asiantuntemusta hengellisissä asioissa, ei niinkään muilla elämänalueilla. Raamatun opetusten pätevyyteen nykyaikana uskoo neljäsosa nuorista. (Niemelä 2003b, 193, 196.) Tämä herättää kysymyksen siitä, mistä kirkon vastaukset hengellisiin kysymyksiin tulevat, elleivät sitten Raamatusta.

Nuorilla aikuisilla ylivoimaisesti tärkein syy kuulua kirkkoon on kirkolliset toimitukset, kuten avioliittoon vihkiminen ja oman lapsen kaste (Niemelä 2006, 58–59). Toimitusten suosio perustuu siihen, että elämäntilanteesta toiseen siirtyminen puetaan riitin muotoon. Tämä tukee esimerkiksi konfirmoitavan tai avioliittoon vihittävän siirtymistä toiseen elämänvaiheeseen sekä yhteisön jatkuvuutta ja turvallisuutta (Niemelä 2003c, 183).

Kirkkoon kuulumisen syynä auttamistyötä korostavia on 22 prosenttia 15–24-vuotiaista, minkä voisi huomioida vapaaehtoistyön kehittämisessä. Viidesosan tämänikäisistä voidaan katsoa kuuluvan kirkkoon väljin perustein ja 16 prosentin painottavan hengellisiä syitä. Merkittävä huomio on, että nuoret eivät liitä uskoa ja kirkkoa samalla tavoin yhteen kuin iäkkäämmät. Vaikka nuori aikuinen uskoisi kristinuskon Jumalaan, hän ei pidä kirkon tukea välttämättömänä uskolleen. (Niemelä 2006, 55, 58–59.)

Kirkon työntekijät vaikuttavat olennaisesti siihen, miten nuoret aikuiset suhtautuvat kirkkoon. Suomalaisten arvoja tutkittaessa selvisi, että suurin osa seurakunnan työntekijöistä korostaa pysyvyyttä ja vastuuta, kun taas nuoret arvostavat muutosta ja nautintoa. Tämä asettaa haasteen kohtaamiselle. (Niemelä 2006, 62–63.) Monia nuoria aikuisia vieraannuttaa kirkosta mediassa näkyvät naispappeuteen ja seksuaalivähemmistöihin liittyvät kiistat, jotka edustavat kuitenkin marginaalista osuutta seurakuntien arjesta (Petterson 2006, 72–73).

Kirkon kieli on monesta nuoresta aikuisesta vieraannuttavaa. On vaikeaa käydä uskonnollista keskustelua seurakunnan työntekijän kanssa, jos termit, kuten vanhurskaus, armo ja synty, eivät toiselle tarkoita mitään tai niiden merkitys on hyvin kapea. Olisi hyvä, jos työntekijä osaisi sanoittaa uskonnollisin termein niitä nuoren aikuisen tuntemuksia, joista hän puhuu omin sanoin. Esimerkiksi moni nykyihminen kokee uskon Jumalaan enemmän turvallisena luottamuksena kuin totena pitämisenä. Myös Raamatun soveltaminen nykyihmisen elämänskysymyksiin on olennaisen tärkeää. (Uskosta osallinen 2006, 10.)

3.2.1 Nuorten aikuisten osallistuminen kirkon toimintaan

20-vuotias kohtaa kirkon tyypillisesti vain, jos hän menee naimisiin ja haluaa kirkkohäät, saa lapsen jolle haluaa kasteen, jos hänen läheinen sukulaisensa kuolee tai jos hänen parisuhteensa kriisiintyy [sic] ja hän hakee apua seurakunnan perheneuvonnasta. Kirkko tulee myös lähelle parikymppistä, jos häntä pyydetään kummiksi. Jumalanpalvelukseen hän saattaa mennä jouluna ja sukulaisen konfirmaation yhteydessä. Seurakunnan lehti putoaa postilaatikosta, mutta se jää usein lukematta. Radiokanavaa, jolta tulee aamu- ja iltahartaudet, hän ei kuuntele ja sunnuntaiaamuna nukutaan pitkään. (Uskosta osallinen 2006, 7.)

Tamperelaisnuoria koskevan tutkimuksen mukaan jumalanpalvelukseen osallistuu harvemmin kuin kerran vuodessa tai ei lainkaan noin kaksi kolmesta 20-vuotiaasta. Muihin hengellisiin tilaisuuksiin osallistutaan vielä harvemmin. Suurimmat syyt siihen, etteivät nuoret osallistu seurakunnan toimintaan, johtuvat toisaalta seurakunnasta itsestään, toisaalta nuoren elämäntilanteesta. Suurimpana syynä on se, ettei seurakunnan toiminta kiinnosta. Suurelle osalle myös hengellinen elämä on vierasta. Tämän lisäksi syynä on ajanpuute ja muut harrastukset sekä se, ettei tunne ketään seurakunnasta tai saa mukaan omia ystäviä. (Niemelä 2007, 146, 150.)

Kokonaisuudessaan kirkon toimintaan osallistumisen suunta on nykyään julkisesta yksityiseen ja pitkäkestoisesta sitoutumisesta lyhyempikestoiseen osallistumiseen (Niemelä 2003c, 172). Esimerkiksi seurakuntien musiikkitilaisuuksien ja gospel-konserttien saama kiinnostus kertoo matalan kynnyksen kokemusten hakemisesta (Monikasvoinen kirkko 2008, 38). Etenkin nuorilla aikuisilla monet muutot ja

epäsäännöllinen elämä opiskeluineen ja osa-aikatoineen asettavat ymmärrettävästi haasteita pitkäkestoiseen, säännölliseen sitoutumiseen.

Urbaanien kirkon rajalla olevien nuorten haastattelu selvitti, että kirkon toimintaan osallistumisen kynnys saattaa olla liian korkea. Rajalla oleminen tarkoittaa sitä, että nämä nuoret harkitsevat eroa kirkosta tai ovat liittymässä siihen. Nuoret epäilivät, ettei uusia tulokkaita oteta lämpimästi ja avoimesti vastaan seurakunnan toimintaan. Osalla oli kokemus siitä, etteivät he kelpaa sellaisina kuin ovat. Kynnys saattaa nousta liian korkeaksi, jos nuori aikuinen ei esimerkiksi tiedä, mitä tietynniminen kirkon tilaisuus pitää sisällään. (Mikkola 2006a, 192, 234–236.)

3.2.2 Nuorten aikuisten yksityinen uskonnollisuus

On huomattu, että nuoret pitävät enemmän termistä hengellinen tai henkinen kuin uskonnollinen ja myös mieltävät itsensä enemmänkin hengellisiksi tai henkisiksi kuin uskonnollisiksi (Niemelä 2003b, 198; Niemelä 2006, 47). Henkisyiden vastakohdaksi nähdään kirkon tiukka opillinen uskonnollisuus. Esimerkiksi rippikouluun toivotaan enemmän tilaa pohtia ja kyseenalaistaa. (Mikkola 2006a, 247.)

Tampereella vuonna 2001 rippikoulun käyneillä 20-vuotiailla suhtautuminen kristinuskoon on muuttunut myönteisempään suuntaan ja Jumalaan uskovia on enemmän verrattuna rippikoulun alkuun, kun katsotaan koko ryhmää. Yksilötasolla katsottaessa muutos on kuitenkin selvempi myös kielteiseen suuntaan. Reilun kolmasosan usko Jumalaan ja 38 prosentin suhtautuminen kristinuskoon on muuttunut kielteisemmäksi. Suurimmalla osalla ajatukset ovat pysyneet samana rippikoulun alusta 20-vuotiaaksi. (Niemelä 2007, 82, 88.)

Ylipäättään kaikenikäisiä suomalaisia koskee se fakta, että yksityinen uskonnollisuus ei kulje käsi kädessä kirkon toimintaan osallistumisen kanssa. Vaikka esimerkiksi pääjumalanpalveluksessa käyntejä kertyi vuonna 2007 keskimäärin vain yksi seurakuntalaista kohti, reilu neljäsosa kaikista suomalaisista ilmoittaa rukoilevansa päivittäin. Suuri osa suomalaisista myös kertoo julkiseen

uskonnolliseen toimintaan osallistumattomuuden syyksi sen, että haluaa hoitaa jumalasuhdettaan mieluummin yksityisesti. (Monikasvoinen kirkko 2008, 35, 40, 77.)

Nuorten aikuisten katsotaan pystyvän puhumaan syvistä olemassaolon kysymyksistä jopa helpommin kuin vanhempiensa. Jumalaa, maailman syntyä ja elämän tarkoitusta koskettavat näkemykset ovat kuitenkin vahvasti henkilökohtaisia. Jokaisen oman, yksityisen uskon pohjalta käyty keskustelu kaihtaa instituutioita ja organisaatioita. Mahdollisiin yhteisöihin kuulutaan ja niitä vaihdetaan omien tarpeiden mukaan. (Uskosta osallinen 2006, 8.)

4 KANGASNIEMEN SEURAKUNTA

Opinnäytetyöni keskittyy Kangasniemen seurakunnassa isoskoulutuksen käyneisiin nuoriin, joten on syytä tutustua hieman tämän seurakunnan toimintaan ja erityisesti sen nuorisotyöhön. Vuonna 2008 seurakunnan väkimäärä käsitti 5485 henkilöä. Vielä kuusi vuotta aiemmin seurakunnan väkiluku oli melkein 6000, josta se on laskenut tasaisesti. Selkein syy laskuun on kuolleiden suuri määrä verrattuna seurakunnan jäseniksi kastettuihin. Seurakunnasta poismuutto on myös vaikuttanut väkimäärään, vaikkakin viime vuonna seurakuntaan muutti enemmän kuin lähti pois. (Kangasniemen seurakunta 2009b, 6.)

Kangasniemen seurakunnan strategia määrittelee seurakunnan perustehtäväksi Jeesuksesta kertomisen ja Jumalan rakkauden välittämisen ihmisille. Tavoitteisiin on kirjattu erityisesti työikäisten ihmisten tavoittaminen ja eri-ikäisten seurakuntalaisten yhteisen toiminnan lisääminen. Tavoitteisiin kuuluu myös seurakuntatyön tekeminen siellä, missä seurakuntalaiset ovat, myös haja-asutusalueella. (Kangasniemen seurakunta 2009a.) Seurakunnassa on töissä 20 henkilöä, joista kaksi on nuorisotyönohjaajia (Kangasniemen seurakunta 2009b, 80, 83).

Jumalanpalveluselämä, seurakunnan keskeisin työmuoto, palvelee todennäköisesti hyvin niitä, jotka sinne palaavat yhä uudelleen. Tämä joukko on kuitenkin vain murto-osa seurakuntalaisista, vaikkakin vastaa osuudeltaan koko kirkon jumalanpalveluksissa käyvien määrää. Yksi seurakunnan jumalanpalveluselämän päämääristä koskee kristillisen sanoman välittämistä puhuttelevalla tavalla. Tämä voi vaatia keksimään uusia keinoja, jotka lähentäisivät seurakuntalaisia kotikirkkonsa jumalanpalvelukseen. (Kangasniemen seurakunta 2009b, 15.)

Pääjumalanpalveluksesta poikkeavia jumalanpalveluksia edustavat lähinnä koulujumalanpalvelukset, perhekirkot sekä kirkollisten pyhien jumalanpalvelukset. Perinteeksi on muodostunut eri ryhmien, esimerkiksi rippikoululaisten, kirkkopyhät, jolloin pääjumalanpalvelukseen kutsutaan erityisesti kyseisiä seurakuntalaisia.

Hiljaisen viikon kirkkonäytelmä ja adventtiaikaan maastossa järjestetty jouluvaellus ovat saaneet paljon hyvää palautetta. (Kangasniemen seurakunta 2009b, 15, 18, 26.) Muita seurakunnan tapahtumia viime vuonna olivat mm. perhepäivä, kylätapahtumat sekä lähetystyön tapahtumat (Kangasniemen seurakunta 2009b, 26, 35, 37).

Isoskoulutus on Kangasniemen seurakunnassa kaksivuotinen, ja se toteutetaan pääasiassa viikonloppuleirien muodossa. Nuorisotyönohjaaja päivystää yläasteella kerran viikossa ja pitää aamunavauksia siellä kaksi kertaa kuussa. Nuorteniltoja on järjestetty kesäaikaa lukuun ottamatta noin kerran kuussa, ja niihin on osallistunut keskimäärin 17 nuorta. Nuorisotyön retkiä oli vuonna 2008 kaksi ja ne suuntautuivat musiikkitapahtumiin. Nuorten leiri järjestettiin yhdessä ystävyysseurakunta Kelton venäläisnuorten kanssa. (Kangasniemen seurakunta 2009b, 25.) Isosille, jotka kirjoittavat ylioppilaaksi tai valmistuvat ammattiin, on pidetty keväisin kokoontuminen, jonka tarkoituksena on antaa ”elämän eväitä” aikuistumisen kynnykselle (Hakala 2009).

Seurakunnan musiikkitoimintaan on osallistunut viime vuonna kaksi nuorten bändiä, jotka ovat esiintyneet yhteensä kolme kertaa. Nuorten JouluGospel-konsertti keräsi 80 kuulijaa ja kirkossa järjestetty Ripariviisut-laulutilaisuus noin 60 nuorta. Tapahtumat kuuluivat rippikoulun alkujaksoon. Muu seurakunnan musiikkitoiminta käsittää kolme kuoroa, laulu- ja soitinryhmän, konsertteja sekä lauluhetkiä. (Kangasniemen seurakunta 2009b, 19–20, 24–25.)

Raamattu- ja rukouspiirien lisäksi Kangasniemen seurakunta on järjestänyt myös Alfa-kurssin (Kangasniemen seurakunta 2009b, 35). Se on tarkoitettu erityisesti ihmisille, jotka eivät toimi aktiivisesti seurakunnassa ja haluaisivat tutustua kristinuskoon (Suomen Alfa 2008). Aikuistyön muotoina seurakunnassa ovat lisäksi gospelsjumbba, Sanan ja sävelen illat, erilaiset retket, miesten- ja naistenpäivät sekä esitelmät ja kurssit (Kangasniemen seurakunta 2009b, 35).

5 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA MENETELMÄT

5.1 Tutkimusongelmat

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, osallistuvatko isokset Kangasniemen tai jonkin muun seurakunnan toimintaan sen jälkeen, kun he eivät enää osallistu isoskoulutukseen tai toimi isosena. Seurakunnan kannalta olisi hyödyllistä tietää, minkälainen toiminta näitä nuoria aikuisia houkuttelee ja mitkä asiat vaikuttavat eniten osallistumiseen. Onko Kangasniemeltä poismuuttaneiden nuorten paikallisseurakunta toivottanut heidät tervetulleeksi?

Tarkoitukseni on myös tutkia, mitkä syyt syksyllä 2007 ja 2008 isoskoulutuksen aloittaneita motivoivat lähtemään koulutukseen. On tarkoituksenmukaisempaa kysyä motiiveista parhaillaan isoskoulutusta käyviltä kuin nuorilta aikuisilta, joiden syyt lähteä isoskoulutukseen saattavat olla jo unohtuneet. Luonnollisesti seurakuntaa kiinnostaa, kuinka paljon isoskoulutukseen lähtemiseen vaikuttavat hengelliset motiivit.

Olisi myös mielenkiintoista tietää, missä määrin nuorten aikuisten ajatukset uskosta eroavat parhaillaan isoskoulutusta käyvien mietteistä. Onko isoskoulutuksen päättäneiden usko muuttunut isoskoulutuksen jälkeen? Tarkoitukseni on selvittää myös isoskoulutuksen käyneiden yksityistä uskonnonharjoitusta ja verrata sitä nuorempiin isosiin.

Tutkimusongelmat tiivistettynä ovat:

- 1) Mikä motivoi nuoria lähtemään isoskoulutukseen?
- 2) Minkälaista isoskoulutuksen käyneiden julkinen ja yksityinen uskonnollisuus on verrattuna parhaillaan isoskoulutuksessa oleviin?
- 3) Mitkä asiat vaikuttavat isoskoulutuksen käyneiden osallistumiseen seurakunnan toimintaan ja minkälaista toimintaa he toivovat?
- 4) Onko isoskoulutuksen käyneiden usko muuttunut isoskoulutuksen käymisen jälkeen?

5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimukseeni kuuluu kaksi kyselyä. Ensimmäinen on suunnattu 17–23-vuotiaille nuorille, jotka aloittivat isoskoulutuksen Kangasniemen seurakunnassa vuosina 2002–2006 ja kävivät sen kokonaan (LIITE 2). Toiseen vastasivat 15–17-vuotiaat nuoret, jotka ovat aloittaneet Kangasniemen seurakunnan isoskoulutuksen vuosina 2007–2008 ja olleet siinä mukana vielä keväällä 2009 (LIITE 4). Kummassakin kyselyssä kysymykset voidaan jaotella kahteen osioon, jotka ovat seurakunnan toimintaan osallistuminen ja hengellisyys.

Valtaosa kysymyksistä on samoja kummallekin ryhmälle, jotta vastausten vertailu olisi mielekkäämpää. Kyselyt sisältävät sekä strukturoituja että avoimia kysymyksiä. Kysymykset käsittelevät seurakunnan toimintaan osallistumista, vanhemmilta saatua uskontokasvatusta ja yksityistä uskonnonharjoitusta. Lisäksi tutkin nuoren omaa käsitystä uskostaan ja Jumalasta sekä suhtautumista eräisiin kristinopin uskomuksiin. (LIITE 2, LIITE 4.)

Lisäksi kysyin vanhemmilta nuorilta, onko heidän uskonsa muuttunut isoskoulutuksen jälkeen. Suuntasin vain heille myös kysymyksen, joka tutkii seurakunnan toimintaan osallistumiseen tai osallistumattomuuteen vaikuttavia syitä. Kaksi avointa kysymystä käsittelee vanhempien nuorten toiveita seurakunnan, erityisesti Kangasniemen seurakunnan, toimintaa kohtaan. (LIITE 2.)

Isoskoulutuksen käyneiden nuorten aikuisten kyselyssä oli huomioitava myös se, että osan paikallisseurakunta on jokin muu kuin Kangasniemen seurakunta. Tähän liittyen kysyin, ovatko he saaneet tervetulokirjettä asuinpaikkansa seurakunnasta ja kuinka paljon he osallistuvat kyseisen seurakunnan toimintaan (LIITE 2). Isoskoulutuksessa parhaillaan olleilta kysyin puolestaan isoskoulutukseen lähtemiseen vaikuttaneista syistä, koska heillä isoskoulutuksen alkamisesta on lyhyempi aika (LIITE 4).

Vanhemmille isosille suunnattu kysely oli avoinna verkossa 8.5–5.6.2009 (LIITE 2). Toteutin kyselyn Webropol-palvelussa. Nuorista 38 sai kyselyn internet-

osoitteen sähköpostilla. Osa nuorten sähköpostiosoitteista oli kerätty monta vuotta sitten ja joidenkin osoitteet saattoivat olla jo vanhentuneita. Lähetin testisähköpostin, johon vastanneille kyselyn linkki toimitettiin sähköpostitse saatekirjeessä (LIITE 1). Lähetin toisen samansisältöisen sähköpostin 27.5.2009 muistutukseksi niille, jotka eivät olleet siihen mennessä vastanneet. Tämäkin sähköposti sisälsi linkin kyselyyn.

Nuorista 26 sai kyselyn internet-osoitteen postitse saatekirjeessä (LIITE 1), koska sähköpostiosoitetta ei ollut tiedossa tai testisähköpostiin ei ollut tullut vastausta eräpäivään mennessä. Nuorisotyönohjaaja toimitti kahdeksalle isoskoulutuksen käyneelle saatekirjeen kyselyyn kirjallisena lukion koulupäivystykseen (LIITE 1). Kahta nuorta ei tavoitettu, koska heidän posti- tai sähköpostiosoitettaan ei tiedetty.

Niille isosille, jotka kävivät keväällä 2009 isoskoulutusta ensimmäistä tai toista vuotta, toteutin kyselyn saatekirjeineen kummankin ryhmän koulutusviikonloppussa (LIITE 3, LIITE 4). Koska nuoret ovat alaikäisiä, kysyttiin heidän vanhemmiltaan lupa kyselyyn vastaamiseen kirjallisesti ennen viikonloppuja. Nuoret hakivat lupapaperin koulupäivystyksestä ja palauttivat sen sinne tai isoskoulutukseen. Ensimmäisen vuoden isoskoulutettavat vastasivat kyselyyn 9.5.2009 ja toisen vuoden isoset aiemmin keväällä 16.4.2009. Muutama nuori sai kyselyn koulupäivystyksen kautta, sillä he eivät päässeet isoskoulutukseen. Kaksi nuorta, jotka eivät olleet mukana 16.4. ja opiskelevat muilla paikkakunnilla, ei vastannut kyselyyn. (LIITE 4.)

5.3 Tutkimuksen luotettavuus

Isoskoulutuksen käyneille suunnattu kysely (LIITE 2), toimitettiin 72 henkilölle, joista vastasi 35. Vastanneiden määrä on noin 49 prosenttia kaikista isoskoulutuksen vuosina 2002–2006 aloittaneista ja sen loppuun saattaneista isosista. Luultavasti kyselyn osuminen loppukevääseen vaikutti vastaamisaktiivisuuteen, sillä nuoret saattoivat olla kiireisiä opiskelun ja kesätöiden alkamisen takia. Kyselyn saatekirje on osalla saattanut myös hukkaa muun sähköpostin joukkoon tai se on tulkittu roskapostiksi, mitä ei avata.

Postikyselyn ongelmana oli kyselyn pitkä internet-osoite, joka piti näppäillä koneelle paperilta. Osa postitse toimitetuista kirjeistä lähetettiin nuorten Kangasniemellä sijaitseviin kotiosoitteisiin, joten kaikki eivät välttämättä ole saaneet niitä opiskelupaikkakunnalleen ajoissa. Vastanneiden joukossa oli kuitenkin myös niitä, joille kyselyn linkki oli toimitettu postitse. (LIITE 1.)

Ensimmäinen kysely toteutettiin verkossa nimettömänä (LIITE 2). Yhteystiedot kerättiin erillään kyselystä arvontaa varten. Päätimme nuorisotyönohjaajien kanssa arpoa yllätyksen, jotta se mahdollisesti lisäisi vastaamisaktiivisuutta. Kerätyistä yhteystiedoista näin myös, ketkä olivat jo vastanneet, joten en lähettänyt heille muistutussähköpostia. Kaikki vastaajat eivät tosin jättäneet yhteystietojaan.

Kaksi nuorta kohderyhmästä ilmoitti verkkokyselyssä virheen avautumispäivää seuraavana päivänä ja korjasin virheen heti. On kuitenkin mahdollista, että noin vuorokauden aikana kyselyyn on yritetty vastata ja jätetty vastaaminen kesken virheen vuoksi. Kaikissa kysymyksissä ei myöskään ole 35 vastausta, joten vuorokauden aikana joku vastaajista on saattanut vastata vain toimiviin kysymyksiin. Virhettä lukuun ottamatta kysely toimi sujuvasti, kun testasin sitä itse ennen avaamista. (LIITE 2.)

Parhaillaan isoskoulutuksessa olleiden kyselyyn (LIITE 4) vastasi 35 nuorta. Isoskoulutuksessa oli yhteensä 37 henkeä, joten tämän kyselyn vastausprosentti on lähes 100. Ensimmäisen vuoden isoskoulutettavista vastasi kaikki 13 nuorta. Toisen vuoden koulutettavista puuttui kaksi, joten heistä vastasi 22 nuorta. Nuoret vastasivat kyselyyn yhdessä suuressa tilassa niin, että kaikille oli varattu tarpeeksi tilaa yksityisyyden takaamiseksi. Aikaa kyselyyn oli varattu puoli tuntia, jonka aikaa tuli olla läsnä. Osa kirjoitti hieman pidempäänkin. Näin ollen avoimiin kysymyksiin tuli runsaasti vastauksia. (LIITE 4.)

Tuloksissa käytän lukumääriä prosenttien sijaan, koska kyse on vain muutaman kymmenen henkilön otannasta. Koska avoimiin kysymyksiin on vastattu runsaasti, kysely sijoittuu määrällisen ja laadullisen tutkimuksen välimaastoon. Pitkissä monivalintakysymyksissä vastaajan voi olla vaikeaa keskittyä loppuun saakka,

joten vastaukset eivät ole välttämättä täysin harkittuja. Toisaalta ne ovat varmasti suuntaa-antavia ja vastaukset avoimiin kysymyksiin täydentävät niitä hyvin.

Olen kirjannut tuloksiin myös suoria lainauksia nuorten vastauksista. Ne tuovat tutkimusta lähemmäs nuorten omia ajatuksia, jotka on monesti ilmaistu suoralla ja syvällisellä tavalla. Pyrin antamaan äänen erilaisille mielipiteille. Luettavuuden takia olen lisännyt välimerkkejä, korjannut kirjoitusvirheitä ja isoja alkukirjaimia. Koska osa vastauksista on melko pitkiä, olen lyhentänyt joitakin pitkiä lainauksia. Mahdolliset korjaukset ja muokkaukset olen kuitenkin tehnyt niin, ettei asiasisältö ole muuttunut.

6 TULOKSET

6.1 Perustiedot

Ensimmäiseen kyselyyn (LIITE 2) vastasi yhteensä 35 nuorta, joista 24 on naisia ja 11 miehiä. Miehiä oli vähemmän myös tutkittavassa ryhmässä, kuten yleensä isosissa, mutta heidän vastaamisaktiivisuutensa oli suunnilleen samaa tasoa kuin naisilla. Kaikkien isosryhmien vastausprosentti sijoittui välille 40–56 ryhmän koosta riippumatta, joten kyselyn otanta vuosina 2003–2008 toimineista ryhmistä on suhteessa ryhmien kokoon. Ryhmien koko tosin vaihtelee suuresti, joten pieniin ryhmiin kuuluneiden ikäryhmästä myös vastaajia on hieman vähemmän kuin suurista ryhmistä. (TAULUKKO 1.)

TAULUKKO 1. Ensimmäiseen kyselyyn vastanneet isoskoulutusryhmittäin

Aloittanut isoskoulutuksen	Tyttöjä	Poikia	Isoskoulutusryhmässä nuoria	Kyselyyn vastanneet nuoret
2002	7	3	10	4
2003	13	5	18*	8
2004	6	3	9	5
2005	11	8	19	8
2006	13	5	18	9
Ei tietoa				1
Yhteensä	50*	24	74*	35

*Vuonna 2004 isoskoulutuksen aloittaneista kahta nuorta ei tavoitettu, joten yhteensä saatekirje lähetettiin 72 nuorelle, joista tyttöjä oli 48.

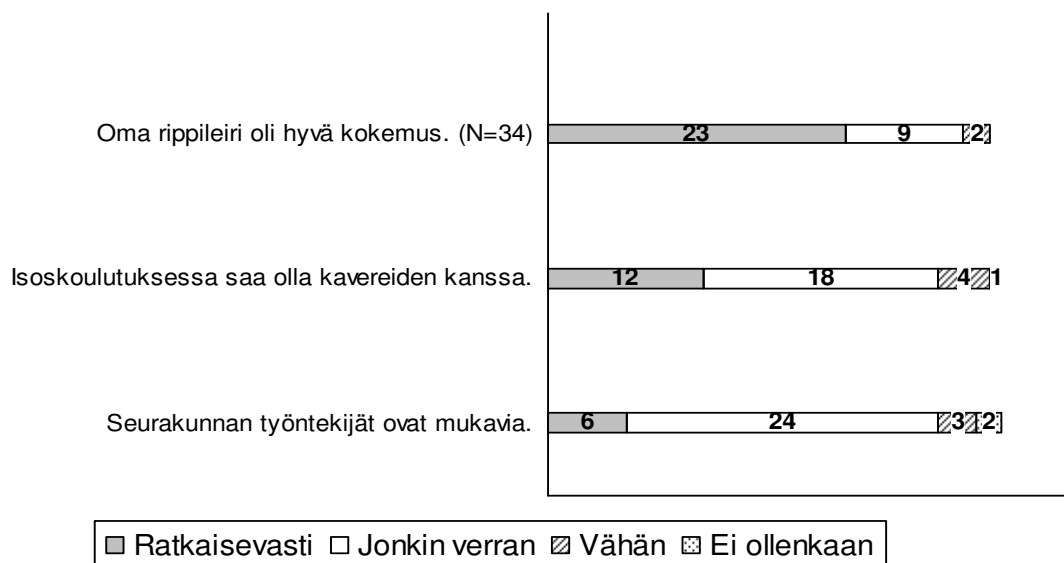
Toiseen kyselyyn (LIITE 4) vastasi myös 35 nuorta, joista tyttöjä on 28 ja poikia seitsemän. Poikia on kahdessa uusimmassa ryhmässä ylipäättään huomattavasti vähemmän kuin tyttöjä, etenkin vuonna 2008 isoskoulutuksen aloittaneissa. Toista vuotta isoskoulutusta käyviä on vastanneissa enemmän. (TAULUKKO 2.) Käsittelen näitä kahta ryhmää kuitenkin yhdessä, koska se on mielekästä verrattaessa isoskoulutuksen jo päättäneisiin.

TAULUKKO 2. Toiseen kyselyyn vastanneet isoskoulutusryhmittäin

Aloittanut isoskoulutuksen	Tyttöjä	Poikia	Isoskoulutusryhmässä nuoria	Kyselyyn vastanneet nuoret
2007	19	5	24	22
2008	11	2	13	13
Yhteensä	30	7	37	35

6.2 Isoskoulutukseen lähtemisen motivaatio

Isoskoulutuksessa parhaillaan olleilta kysyin, mikä oli saanut heidät lähtemään isoskoulutukseen. Tätä selvitin kahdella kysymyksellä. Ensimmäisessä oli määriteltävä, kuinka suuri vaikutus ehdotetuilla syillä oli isoskoulutuksen aloittamiseen. Lisäksi kysyin motivaation lähteitä avoimella kysymyksellä syventääkseni vastauksia. Päätin kysyä isoskoulutuksen aloittamisen syistä vain nuoremmilta isosilta, joilla aloittamisesta on vuosi tai kaksi. Isoskoulutuksen jo aiemmin päättäneillä ei välttämättä enää ole selkeää kuvaa siitä, miksi sen aikoinaan aloitti.

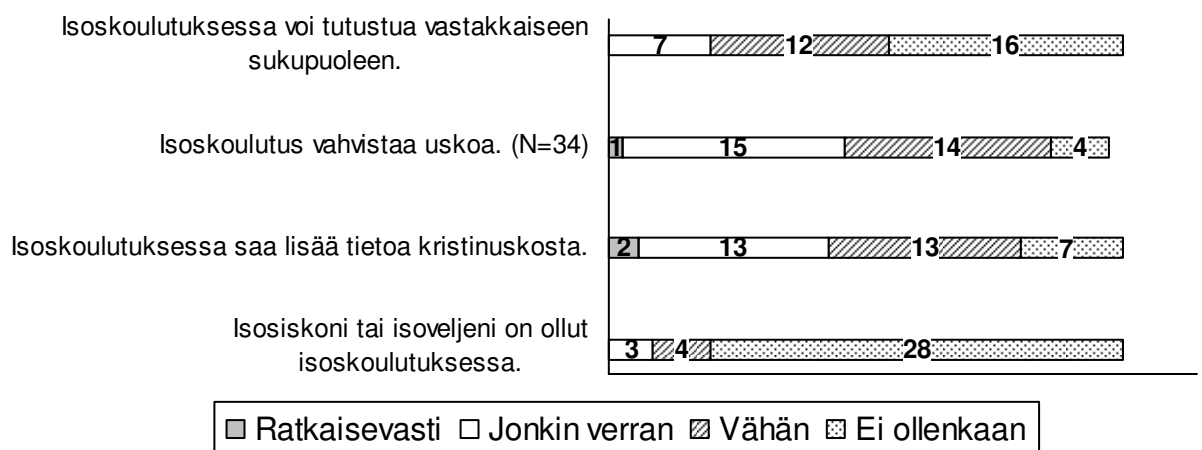
KUVIO 1. Kuinka paljon seuraavat seikat vaikuttivat siihen, että lähdit mukaan isoskoulutukseen? Vuosina 2007- 2008 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 35

Annetuista vastausvaihtoehdoista hyvät kokemukset omalta rippileiriltä sekä kaverit ovat suurimpia syitä isoskoulutuksen aloittamiseen. Kaikilla oma rippileiri on vaikuttanut ainakin vähän ja vain yhden mielestä kavereilla ei ole ollut ollenkaan vaikutusta. (KUVIO 1.) Myös avoimen kysymyksen vastauksissa painottuvat selkeästi nämä syyt. Tuttujen ystävien lisäksi useampi mainitsee, että isoskoulutuksessa voi saada myös uusia kavereita.

Seuraavaksi eniten nuorten vastauksissa korostuu halu päästä isosen rooliin. Tämä voi kuulostaa itsestäänselvyydeltä, mutta se kertoo siitä, että ainakin isosten

mielissä isoskoulutuksella on selvä päämäärä. Harva heistä on toiminnassa mukana muuten kuin nimenomaan pyrkimässä isosen tehtäviin. Tuloksia analysoidessa olin tyytyväinen, että lisäsin avoimen kysymyksen samasta aiheesta valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi. Isosen roolin ja aseman lisäksi vaihtoehtoja puuttuivat myös omat lastenleiri- tai rippileiri-isokset. Kahdeksan nuorta mainitsi, että näillä oli vaikutusta siihen, että halusi itsekin isoseksi.

Yhdeksän nuorta kertoi avoimen kysymyksen vastauksissa, että lähti isoskoulutukseen, koska halusi olla mukana seurakunnan toiminnassa tai koska piti seurakunnan työntekijöistä. Tämä on avoimen kysymyksen vastauksissa neljänneksi yleisin syy. Isoskoulutuksen aloittamiseen vaikutti 30 nuorella vähintään jonkin verran se, että seurakunnan työntekijät ovat mukavia (KUVIO 1). Tästä voisi vetää sen johtopäätöksen, että kavereiden ohella myös vetäjillä on vaikutusta isoskoulutuksen aloittamiseen.

KUVIO 2. Kuinka paljon seuraavat seikat vaikuttivat siihen, että lähdit mukaan isoskoulutukseen? Vuosina 2007- 2008 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 35

Seurakuntayhteys näyttäytyy siis tärkeänä syynä ainakin osalle nuorista. Avoimen kysymyksen vastauksissa seitsemän nuorta mainitsee isoskoulutukseen lähdön syyksi sen, että se tukee omaa uskoa. Valmiista vaihtoehtoja uskon vahvistamista pitää vähintään jonkin verran merkittävänä syynä kuitenkin 16 nuorta eli hieman vajaa puolet isosista. Lisätiedon saaminen kristinuskosta sen sijaan on hieman vähemmän tärkeä syy. Viisi nuorta kirjoittaa lähteneensä isoskoulutukseen oppimaan uutta tai saamaan elämänohjeita. Vastakkaisen

sukupuolen takia tai isosisaruksen innoittamana ei kovin moni ole lähtenyt isoskoulutukseen. (KUVIO 2.) Myös vapaissa vastauksissa vain yksi nuori mainitsee vanhemman sisaruksen vaikuttaneen isoskoulutuksen aloittamiseen.

Avoimen kysymyksen vastauksissa yleisiä syitä lähteä isoskoulutukseen ovat myös leirielämä ja leirille pääseminen, hyvät kokemukset lastenleireiltä sekä yleinen halu toimia lasten ja nuorten parissa. Yksi isosista väläyttää mahdollisuutta lähteä vastaavalle, sosiaalisuutta vaativalle alalle. Usea nuori korostaa pitävänsä lapsista. Lastenleireillä näyttää olevan vahva perinne Kangasniemellä myös tulevien isosten rekrytoijana samoin kuin rippileireillä. Isoskoulutusta pidetään vastauksissa myös hyödyllisenä kokemuksena tulevaisuuden kannalta. Kaksi nuorta kertoo yhdeksi mukaan lähtemisen syyksi sen, että isoskoulutuksesta saa lukion kurssin.

6.3 Seurakunnan toimintaan osallistuminen

Kummankin kyselyn ensimmäinen osio käsittelee seurakunnan toimintaan osallistumista. Isoskoulutuksessa parhaillaan olleilta selvitettiin isoskoulutukseen lähtemisen motiiveja, joita käsitellään edellä. Ensimmäiseen sekä vanhoille että nuorille isosille esitettyyn kysymykseen on kerätty Kangasniemen seurakunnan tarjoamia toimintamuotoja. Tarkempaa tietoa seurakunnan toiminnasta on opinnäytetyön neljännessä luvussa. Seuraavien taulukoiden esittelemään kysymykseen ovat vastanneet kaikki riippumatta siitä, asuvatko he vakituisesti Kangasniemellä vai eivät. (TAULUKKO 3, TAULUKKO 4.)

Kirkolliset toimitukset ja sunnuntain pääjumalanpalveluksesta poikkeavat messut nousevat esiin toimintamuotoina, joissa on hieman eniten kävijöitä kuin muissa. Vastaajista kaksi kolmesta käy jossakin muussa kuin pääjumalanpalveluksessa kerran tai muutaman kerran vuodessa. (TAULUKKO 3.) Tämä saattaa selittyä sillä, että muualla opiskelevat tulevat usein lomalle kotipaikkakunnalle, jolloin saatetaan osallistua perheen kanssa esimerkiksi jouluaaton jumalanpalvelukseen. Toki tällainen perinne voi olla myös Kangasniemellä asuvilla. Erityismessujen kävijämäärä voi luonnollisesti viitata kirkkopyhien perinteen ohella myös siihen,

että tavallisesta poikkeavat messut vetoavat nuoriin enemmän kuin sunnuntain jumalanpalvelus.

TAULUKKO 3. Kuinka usein osallistut seuraaviin tilaisuuksiin Kangasniemen seurakunnassa? Vuosina 2002–2006 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 34
(Suluissa ovat vuosina 2007–2008 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 34–35)

	viikoittain	kuukausittain	muutaman kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) Sunnuntain jumalanpalvelus	0 (0)	0 (0)	6 (18)	8 (10)	13 (6)	7 (1)
b) Jokin muu jumalanpalvelus	0 (0)	0 (0)	8 (14)	13 (13)	10 (5)	3 (3)
c) Kirkolliset toimitukset (mm. kaste, häät, hautajaiset)	0 (0)	0 (0)	7 (9)	12 (11)	15 (13)	0 (1)
d) Retket tai leirit	0 (0)	0 (1)	4 (25)	6 (5)	14 (3)	10 (0)
e) Tapahtumat	0 (0)	1 (2)	6 (17)	8 (8)	12 (5)	7 (2)
f) Nuortenillat	0 (1)	0 (1)	8 (18)	4 (4)	10 (4)	12 (6)

Huomionarvoista on, että isoskoulutuksessa olleet taas kävivät hieman enemmän sunnuntain jumalanpalveluksessa kuin muissa messuissa. Heistä ilmoittaa käyvänsä pääjumalanpalveluksessa kerran tai muutaman kerran vuodessa yhteensä 28 nuorta, mikä on vanhempiin nuoriin verrattuna kaksinkertainen määrä. Isoskoulutuksessa olleista 27 käy yhtä usein myös jossakin muussa jumalanpalveluksessa. Tässä ero vanhempiin isosiin ei ole niin suuri. (TAULUKKO 3.)

Nuortenilloissa käy vähemmistö vastaajista, ja hekin vain harvoin. Ilmeisesti nuoret kokevat olevansa jo liian vanhoja tähän toimintaan, sillä nuoremmista isosista suurin osa käy nuortenilloissa vähintään muutaman kerran vuodessa. Myös retkille tai leireille sekä tapahtumiin nuoremmat isokset osallistuvat enemmän, mikä johtuu todennäköisesti isoskoulutuksesta tai siihen liittyvistä tilanteista. (TAULUKKO 3.)

Seuraavan taulukon näyttämiin toimintamuotoihin nuoret osallistuvat vielä vähemmän. Yhdeksän heistä käy konsertissa vähintään kerran vuodessa,

nuoremmista isosista taas näin ilmoittaa 19. Muutama nuori sekä vanhemmista että nuoremmista isosista soittaa tai laulaa myös itse seurakunnan piirissä. Vapaaehtoistoiminnan suhteen vain harva näyttää olevan aktiivinen, mikä kertoo siitä, etteivät nuoret miellä isosena toimimista vapaaehtoistyöksi. (TAULUKKO 4.)

Perheille suunnattuun toimintaan nuoret eivät ainakaan vielä osallistu, mikä kertoo suurimman osan elävän yksin tai parisuhteessa lapsiperheiden sijaan. Sekä isoskoulutuksessa olleista että sen päättäneistä yli 20 nuorta ilmoittaa, ettei koskaan keskustele henkilökohtaisesti nuorisotyönohjaajan kanssa. (TAULUKKO 4.) Luultavasti valtaosa nuorista on tulkinut kysymyksen tarkoittavan luottamuksellista, sielunhoitotyyppistä keskustelua, jolle on erikseen varattu aika.

TAULUKKO 4. Kuinka usein osallistut seuraaviin tilaisuuksiin Kangasniemen seurakunnassa? Vuosina 2002–2006 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 34
(Suluissa ovat vuosina 2007–2008 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 34–35)

	viikoittain	kuukausittain	muutaman kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
g) Konsertit (N= 33)	0 (0)	0 (0)	1 (10)	8 (9)	14 (11)	10 (5)
h) Muu musiikkitoiminta (mm. kuoro)	0 (0)	0 (0)	3 (2)	1 (5)	6 (6)	24 (22)
i) Alfa-kurssi tai muu raamattupiiri	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (0)	31 (35)
j) Henkilökohtaiset keskustelut srk: n työntekijän kanssa	0 (0)	1 (0)	0 (3)	5 (1)	7 (7)	21 (23)
k) Vapaaehtoistoiminta (mm. keräykset, ystäväpalvelu)	0 (0)	0 (0)	0 (2)	2 (3)	10 (19)	22 (11)
l) Perheille suunnattu toiminta (mm. avoin päiväkerho)	0	0	0	0	7	27

Vastaajilla oli myös mahdollisuus mainita, jos he osallistuvat johonkin muuhun seurakunnan toimintaan. Koulun puitteissa olevat seurakunnan tapahtumat sekä isoskoulutukseen liittyvät kokoontumiset ja yhteiset leirit olivat saaneet maininnat. Näihin nuoret ilmoittivat osallistuvansa kuitenkin vain kerran vuodessa tai harvemmin. Kaksi vastaajista ilmoitti vetävänsä varhaisnuorten kerhoa viikoittain. Isoskoulutuksessa olleet ilmoittivat myös kerhonohjaamisen ja koulukirkon osallistumisen muotoina. Musiikin esittäminen ja Kauneimmat joululaulut ovat

myös saaneet maininnan, vaikka ne voidaan laskea kuuluviksi taulukon luokkiin konsertit ja muu musiikkitoiminta.

6.3.1 Muualla asuvien osallistuminen seurakunnan toimintaan

Kyselyyn vastanneista 19 asuu vakituisesti Kangasniemellä ja 16 jollain muulla paikkakunnalla. Vakituisesti asumisella on tässä tarkoitettu paikkakuntaa, jossa vastaajan kotiosoite on riippumatta siitä, missä kunnassa hän on kirjoilla. Tätä on selvennetty kyselyssä selitteellä: *Vakituisesti asuminen tässä ei tarkoita kotikuntaa, vaan kuntaa, jossa pääasiassa asut.*

Muualla asuvien osallistumista paikallisseurakuntansa toimintaan tutkii samantyyppinen taulukko kuin edellä Kangasniemen seurakunnan suhteen. Seuraavassa taulukossa on esitetty vain osa kysytyistä toimintamuodoista, mutta liiteosassa taulukon voi nähdä kokonaisuutena (LIITETAULUKKO 1). Kangasniemen seurakuntaa koskevasta taulukosta poiketen seuraavaan on lisätty toimintamuodoiksi myös nuorten aikuisten toiminta (mm. pienryhmät) sekä parisuhdekurssi (TAULUKKO 5).

Osallistuminen mahdollisen työ- tai opiskelupaikkakunnan seurakunnan toimintaan on hyvin passiivista. Huomattavin ero löytyy jumalanpalvelukseen osallistumisen määrässä verrattuna Kangasniemen seurakuntaan. Nuorista 14 kertoi käyvänsä pääjumalanpalveluksessa ja 21 nuorta jossakin muussa messussa Kangasniemen seurakunnassa vähintään kerran vuodessa. Vastaavat luvut pyörivät toisten paikkakuntien seurakunnissa kahden–kolmen nuoren tuntumassa. Joitakin hajamainintoja saavat myös konsertit ja seurakunnan tapahtumat, joihin osallistumiseen on yleensä matala kynnys. (TAULUKKO 5.)

Viidestätoista vastaajasta kukaan ei ole osallistunut varsinaisesti nuorille aikuisille tarkoitettuun toimintaan, johon voidaan lukea kuuluvaksi myös parisuhdekurssit. He eivät ole löytäneet paikkaansa myöskään vapaaehtoistoiminnasta. (TAULUKKO 5.) Taulukon ulkopuolisista seurakunnan toimintamuodoista on kaksi mainintaa. Paikallisseurakunnan pääsiäisateria kuulostaa mielenkiintoiselta ja joku

on osallistunut kuukausittain iltapäiväkerhoon ehkäpä työntekijänä tai vapaaehtoisena.

TAULUKKO 5. Jos asut vakituisesti muualla kuin Kangasniemellä, kuinka usein osallistut seuraaviin tilaisuuksiin asuinpaikkasi seurakunnassa? Vuosina 2002–2006 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 15

	viikoittain	kuukausittain	muutamana kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) Sunnuntain jumalanpalvelus	0	0	2	0	1	12
b) Jokin muu jumalanpalvelus	0	0	3	0	1	11
e) Tapahtumat	0	0	1	1	2	11
g) Nuorten aikuisten toiminta (mm. pienryhmät)	0	0	0	0	0	15
h) Konsertit	0	0	1	2	1	11
l) Vapaaehtoistoiminta (mm. keräykset, ystäväpalvelu)	0	0	0	0	0	15
n) Parisuhdekurssi	0	0	0	0	0	15

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, ettei valtaosalla Kangasniemeltä muuttaneista entisistä isosista ole seurakuntayhteyttä paikallisseurakuntaansa. On mahdotonta sanoa, kuinka moni Kangasniemen seurakunnan toimintaan osallistuvista asuu myös paikkakunnalla vai osallistuuko osa muuallakin asuvista toisinaan nuoruusseurakuntansa toimintaan. Kangasniemellä pääjumalanpalveluksesta poikkeavat messut ovat kuitenkin ainoa toimintamuoto, jossa käy vähintään kerran vuodessa yli 20 nuorta.

Muualla asuvasta kuudestatoista nuoresta 14 on vastannut kysymykseen, ovatko he saaneet tervetulokirjeen asuinpaikkansa seurakunnalta. Kahdeksan on saanut jonkinlaisen tervehdysten. Seitsemän heistä on saanut kirjeen, joku sen lisäksi ”jonkinnäköisen lehtisen” ja myös henkilökohtaisesti on toivotettu tervetulleeksi. Ainoa, joka ei ole saanut kirjettä, on muilla keinoin tervehditty ja hänkin on saanut säännöllisesti seurakunnalta postia ja tiedotteita tulevista tapahtumista.

Kuusi nuorta ei ole saanut asuinpaikkansa seurakunnalta tervetulokirjettä. Kaksi heistä kuitenkin toteaa sen johtuvan luultavasti siitä, että heidän kirjansa on Kangasniemellä. On valitettavaa, että nuorten tervetulleeksi toivottaminen on suurilta osin kiinni näin byrokraattisista seikoista. Vastuu tässä asiassa on toki isommilla koulutuspaikkakunnilla, mutta yhteistyön mahdollisuuksia pienten ja isojen seurakuntien välillä on syytä pohtia. Voisivatko nuoret tutustua lähikaupunkien seurakuntiin ja niiden toimintaan jo Kangasniemellä asuessaan?

Isoskoulutuksessa olevilta kysyttiin myös, osallistuvatko he jonkin muun kuin Kangasniemen seurakunnan toimintaan. Vastauksista päätellen moni ei ole ymmärtänyt kysymystä. Osa on ilmeisesti ymmärtänyt siinä kysyttävän osallistumista Kangasniemen seurakunnan muuhun toimintaan kuin isoskoulutukseen. Osa kertoo osallistumisestaan kunnan nuorisotoimen tai järjestöjen toimintaan, mikä kertoo seurakunnan asemasta yhtenä monista toimijoista.

Toisista seurakunnista on kuitenkin muutama maininta. Nuoret ovat osallistuneet niissä lähinnä kirkollisiin toimituksiin, jumalanpalveluksiin ja joku yökahvilaan sekä seurakunnan retkelle. Kahdessa vastauksessa mainitaan halukkuudesta toimia isosena tai muuten töissä toisen seurakunnan leirillä.

6.3.2 Seurakunnan toimintaan suhtautuminen

Kyselyssä on esitetty nuorille viisi väittämää liittyen seurakunnan toimintaan osallistumiseen ja siihen, mikä on heidän suhteensa seurakuntaan. Tämä kysymys on osoitettu kaikille riippumatta asuinpaikasta, eikä siinä viitata erityisesti Kangasniemen seurakuntaan. Tarkoitus on saada selville syitä siihen, miksi nuoret osallistuvat tai miksi he eivät osallistu seurakunnan toimintaan. Nuoret ovat saaneet myös kommentoida omin sanoin vastaustaan. Kommentteja kertyi kolmesta kuuteen väitettä kohti.

TAULUKKO 6. Kuinka hyvin seuraavat väittämät kuvaavat suhtautumistasi seurakunnan toimintaan? Vuosina 2002–2006 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 34

	täysin samaa mieltä	melko samaa mieltä	melko eri mieltä	täysin eri mieltä
a) Osallistuisin useammin seurakunnan tilaisuuksiin, jos minulla olisi aikaa. (N= 33)	3	9	13	8
Yhteensä	12		21	
b) Minua ei kiinnosta kirkon sanoma.	3	9	13	9
Yhteensä	12		22	
c) Osallistuisin useammin seurakunnan toimintaan, jos ystäväni tai muut läheiseni osallistuisivat myös. (N= 33)	2	19	7	5
Yhteensä	21		12	
d) Olen pettynyt seurakunnan toimintaan.	0	2	18	14
Yhteensä	2		32	
e) Aion osallistua enemmän seurakunnan toimintaan, kun olen iäkkäämpi.	1	17	14	2
Yhteensä	18		16	

Onko niin, etteivät nuoret ehdi seurakunnan toimintaan, vaikka haluaisivatkin? Yhteensä 12 nuorta kallistuu tälle kannalle, mutta suurimmalla osalla osallistumattomuus ei johdu ajanpuutteesta (TAULUKKO 6). Toisaalta ne, jotka jo osallistuvat, eivät välttämättä kävisi useammin, vaikka aikaa olisikin enemmän. Joku vastaajista mainitsee koulun ja työn aikasyöppöinä, kaksi painottaa, että aikaa riittää, jos tilaisuudet vain kiinnostavat. Ohessa on lisää kommentteja liittyen aikapulaan.

Se riippuu myös tilaisuuksista, mutta jos olisi enemmän aikaa, osallistuisin mielelläni leireille.

Tekemistä keksii yllättävän helposti muutenkin.

Niemelän tutkimuksessa tamperelaisnuorilta on viisi vuotta rippikoulun jälkeen kysytty heidän halustaan osallistua uskonnollisiin tilaisuuksiin, jos omat aikataulut eivät estäisi ja tilaisuus olisi toiveiden mukainen. Isoskoulutuksen käyneet ja

isosena toimineet 20-vuotiaat halusivat osallistua uskonnollisiin tilaisuuksiin useammin kuin muut nuoret, yli kolmasosa heistä vähintään kerran kuukaudessa. Isoskoulutuksen käyneistä 16 prosenttia ei osallistuisi lainkaan ja 12 prosenttia harvemmin kuin kerran vuodessa, vaikka toiminta olisi kiinnostavaa eikä aika olisi esteenä. (Niemelä 2007, 148–149.) Kangasniemellä isoskoulutuksen käyneistä nuorista melkein neljäsosa on täysin eri mieltä siitä, että osallistuisivat seurakunnan toimintaan ajan salliessa (TAULUKKO 6).

Vastauksista toiseen väitteeseen voi päätellä, että suurinta osaa vastanneista kiinnostaa kirkon sanoma jossain määrin (TAULUKKO 6). Joku vastaajista toteaa olevansa kristitty, toinen taas sanoo, ettei usko enää Jumalaan. Seuraavista lainauksista ensimmäisen kirjoittaja on myös pohtinut luterilaisen kirkon oppia Raamatun valossa ja löytänyt ristiriitoja. Viimeinen lainaus painottaa myös yhteisten kokoontumisten tärkeyttä uskon suhteen.

Sanoma kiinnostaa, miten se esitetään, ei puhuttele. Esim. kirkkoon ei ole syytä mielestäni mennä, mikäli siellä ei pysy hereillä. (–)

Kirkon sanomassa on paljon hyvää, mutta tunnen itseni enemmän oman tieni kulkijaksi ja etsijäksi.

Ilman kokoontumisia asioita ei jaksa ajatella enää niin paljon ja ne alkavat tuntua vierailta.

Jos ystävät lähtisivät mukaan, kävisi moni nuori enemmän seurakunnassa. Vastaajista kaksi kolmesta kallistuu tälle kannalle (TAULUKKO 6). On luonnollista, että vapaa-aika halutaan jakaa kavereiden kanssa. Ei ole myöskään helppoa mennä yksin uuteen paikkaan tai tilaisuuteen. Yksi kommenteista kuitenkin huomioi myös sen näkökulman, että seurakunnan toiminnasta, esimerkiksi leireiltä, voi saada uusia ystäviä. Toinen kommentoineista lähtisi ehkä, jos kaverit pyytäisivät mukaan, kolmanteen taas ei ryhmäpaine vaikuta.

Ilmeisesti isoskoulutus on jättänyt vastaajille hyvät muistot, sillä vain kaksi nuorta on jossain määrin pettynyt seurakunnan toimintaan (TAULUKKO 6). Pettymyksen syytä voi etsiä kommenteista, mutta niitä ei kysely täysin selvittä. Yksi vastaajista toivoo leirejä myös vanhemmille ikäryhmille. Toinen nuorista kokee pettymykseksi

aiheettomat kiellot leireillä, mutta kertoo ylipäänsä olevan tyytyväinen seurakunnan toimintaan. Jos vastauksia tarkastellaan seurakunnan kehittymisen kannalta, on huomattava, että 18 nuorta on melko eri mieltä ja vähemmän, 14 nuorta, täysin eri mieltä pettymisestä seurakuntaan (TAULUKKO 6).

Heh, nuortenillat sattuneet NIIN huonoille illoille tänä vuonna että oon vähän pettynyt. :D

Nuorisotyö alkaa ja päättyy rippikouluun. Pitäisi saada sille tehokkaampaa jatkoa. Keskitytäänkö nuorisotyössä vääriin jutskiin, kun esim. helluntaiseurakunnissa ja Vapaakirkon piirissä tuntuvat uskovat nuoret viihtyvän.

Kysymys siitä, aikovatko nuoret osallistua enemmän seurakunnan toimintaan iäkkäämpinä jakaa ryhmän suunnilleen puoliksi. Suurin osa on melko lailla tätä mieltä, mutta vain yksi laskee seurakuntayhteyden täysin ikääntymisen varaan. (TAULUKKO 6.) Yksi vastaajista epäilee osallistuvansa sen enempää kuin nykyään, ainakaan jos kirkko ei muutu, toinen taas ei tiedä vielä mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Toisiin väitteisiin viitaten yksi vastaajista korostaa osallistuvansa, jos on aikaa ja ystäviä mukana. Seuraavista lainauksista päätellen ei ole selvää, että kaikki pysyvät edes kirkon jäseninä. Vanhenemista enemmän seurakunnan toimintaan osallistumiseen vaikuttaa joillakin lapsen saaminen.

Luultavasti eroan kirkosta.

Toivottavasti musiikki/soittotoiminnassa kerkeisi olla enemmän mukana. Eri asia sitten minkä seurakunnan.

Todennäköisesti perheen myötä tulee osallistuttua enemmän.

Yhteenvetona voidaan todeta, että ystävien merkitys seurakunnan toimintaan mukaan lähtemiseen on suuri, eikä kirkon sanoma ole menettänyt kiinnostavuuttaan ainakaan valtaosan mielestä. Ajanpuutteen sijaan tärkeämpi syy osallistumattomuuteen näyttää olevan se, etteivät nuoret saa ystäviään mukaan. Luultavasti moni nuorista lähtisikin mukaan kiinnostavaan toimintaan, jos joku toinen kysyisi. Koska seurakunnan toimintaan pettyneitä oli vähän, on seurakunnan toiminnalla kuitenkin valtaosan mielissä hyvä maine.

6.3.3 Nuorten toiveet seurakunnan toimintaa kohtaan

Kyselyssä nuorille esitettiin avoin kysymys: *Minkälaista seurakunnan toiminnan pitää olla, että se kiinnostaa sinua?* Nuorista 26 on vastannut kysymykseen ja vain kaksi vastanneista on sitä mieltä, että nykytilanne on hyvä eikä mitään tarvitse muuttaa. Kaikkein useimmin nuorten vastauksissa toivottiin seurakunnalta nuorekkuutta, musiikkia, yhteisöllisyyttä ja sosiaalisuutta sekä vapautta ja vapaaehtoisuutta. Muita yleisiä toiveita olivat seurakunnan ajanmukaisuus ja ajankohtaisuus, toiminnallisuus sekä menevyys ja viihteellisyys.

Vapaaehtoista ja mielekästä, jossa tapaa ihmisiä ja on mukava tunnelma.

Nyky aikaista ja menevää. Kaikkea kansainvälistä ja reipasta!

Useammassa vastauksessa tuomitaan uskon ”tuputtaminen”. Seurakunnan toimintaan tulevalle pitäisi nuorten mielestä olla matala kynnys. Tämä tarkoittaa vastausten perusteella sitä, että saa etsiä rauhassa ilman painostusta. Pahinta on, jos nuorella on sellainen olo, että *väkisin yritetään käännättää*. Toisaalta uskonasioitakin on pidettävä esillä, *onhan tämä sentään seurakunta*.

Kynnys toimintaan osallistumiseen pitäisi olla matalalla ja toiminnan pitäisi houkutella muitakin saman ikäisiä. Toiminta ei saa olla pelkkää kirkon sanomaa, vaan sen lisäksi myös sosiaalista kanssakäymistä ja yhdessä tekemistä ja harrastamista.

Seurakunnan toiminta voisi olla myös hauskaa, minkä vastakohtana nähdään hitaasti veisattavat virret ja saarnaavuus. Muutama vuosi sitten vierailutta stand up -koomikkoa kehitetään. Toiminta, oli se sitten musiikin tai jonkin muun tekemisen muodossa, kiinnostaa nuoria. Seurakunnalta toivotaan *erilaisia vaihtoehtoja nuorille, kuten kerhoja ja jotain musiikkitoimintaa*. Toiminnan pitäisi olla ihmisläheistä.

(--) Hiljaa istuminen ja Raamatun lukeminen ei kiinnosta. Tekeminen on mukavampaa ja mieleenpainuvampaa.

Mielestäni pitäisi olla enemmän ns. vapaata toimintaa, keskusteluhetkiä jne.

Nykyinen on kohtalaisen hyvällä mallilla, retkiä ja konsertteja. Ne kiinnostaa nuoria.

Nuorten aikuisten toimintaan on selvästi tarvetta, sillä moni nuori toivoo toimintaa *suunnilleen samanikäisten kanssa*. Nuorekkuutta ja toiminnan sopivuutta nuorille korostetaan. Nuoret eivät siis koe aikuistymisen koskevan heitä.

Toisessa avoimessa kysymyksessä pyydettiin nuoria kertomaan toiveitaan erityisesti Kangasniemen seurakunnalle. Tähän kysymykseen on vastannut 23 nuorta. Päällimmäisenä vastauksista välittyy tyytyväisyys seurakunnan toimintaa kohtaan, eikä nykyistä nuorten toimintaa haluta ainakaan vähentää. Lisäehdotuksia on toki annettu.

Leirejä myös vanhemmille ikäryhmille. Tai alfa- ja raamattupiirejä vain nuorille. Nuorteniltojen ja muiden tapahtumien näkyvämpi mainostaminen.

Enemmän musiikkiin liittyviä tapahtumia ja harrastusmahdollisuuksia.

Usea nuori toivoo nuorteniltoja ja kaikille yleisiä nuortentapahtumia. Jonkinlainen ikäjaottelu on kuitenkin tarpeen, sillä rippikouluikäisen ja parikymppisen tarpeet seurakunnan toiminnan suhteen voivat olla erilaiset. Isosille toivotaan "luokkakokouksia" ja yhteisiä illanistujaisia. Myös olemassa olevaan toimintaan, kuten jumalanpalveluksiin, ehdotetaan muutoksia. Leireistä olisi hyvä tiedottaa myös niille isosille, jotka eivät opiskele Kangasniemellä.

Lisää toimintaa yli 20-v. seurakuntalaisille. Nuortenillat rippikoululaisten kanssa ei välttämättä kiinnosta. Olisi kiva, jos olisi vielä mahdollista osallistua leireille, esim. isoisona tai jonakin vastaavana.

Jumalanpalveluksia voisi nuorentaa. Virsiä voi soittaa muutenkin kuin uruilla korkealta ja kovaa! Yhteistyötä muiden seurakuntien kanssa esim. nuorten kanssa.

Kaiken kaikkiaan nuoret toivovat toimintaa nuorille aikuisille, joten tilausta sille löytyy. Toiselle paikkakunnalle muuttaneilla tosin tarve voi olla hyvin satunnaista, tai sitten sitä ei ole ollenkaan kuten seuraavista ensimmäisen lainauksen kirjoittajalla. Toinen lainaus voi olla myös poismuuttaneelta. Toivoa voi, ettei sen

kirjoittajalla ole mielikuvaa seurakunnasta, joka tarjoaa hyviä muistoja vain rippikoulu- ja isosajoilta ja jää sen jälkeen tarpeettomaksi.

Pitäkää avoimuus. En osaa oikein sanoa mitään muutos-/parannusehdotuksia kun Kangasniemen srk ei enää itseäni muualla asuvaa koske.

Mukavia muistoja ja positiivinen kuva jäi. En lähtisi muuttamaan mitään.

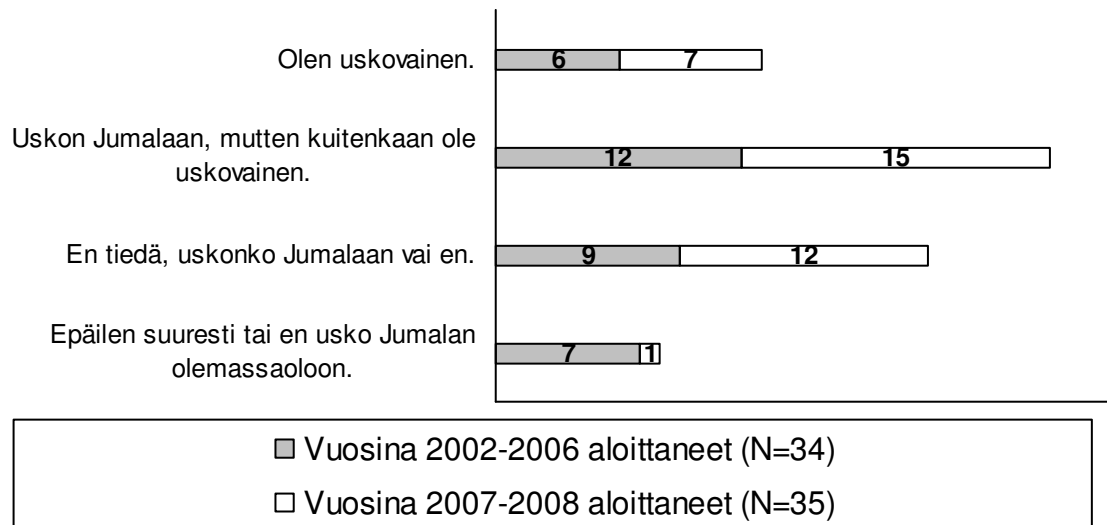
6.4 Hengellisyys

Seurakunnan toimintaan osallistumiseen liittyvän osion jälkeen toinen kummankin kyselyn pääosa käsittelee nuorten hengellisyyttä. Vertailen parhaillaan isoskoulutuksessa olleiden ja sen päättäneiden käsityksiä uskosta, heidän saamaansa uskonnollista kotikasvatusta sekä yksityistä uskonnonharjoitustaan. Luonnollisesti jokainen isosryhmä pitää sisällään erilaisia isosia. Toisaalta toisessa ryhmässä saattaa olla enemmän epäilijöitä ja etsijöitä kuin toisessa. Vertailtavien isosryhmien mahdolliset erot eivät siis välttämättä johdu isoskoulutuksen jälkeisestä kehityksestä, vaan ne saattavat kertoa jo alun perin eroista eri-ikäisten isosten välillä.

Yksityistä uskonnonharjoitusta ja kristinuskon oppia koskevien taulukoiden väitteet mukailevat Kati Niemelän tutkimuksessaan käyttämiä väitteitä (Niemelä 2007, 83, 147). Käytän vertailun vuoksi myös Niemelän saamia tuloksia vuonna 2001 rippikoulun käyneistä tamperelaisnuorista viisi vuotta rippikoulun jälkeen. Osin käytän myös vuonna 2003 suomalaisista 15–24-vuotiaista saatuja tietoja.

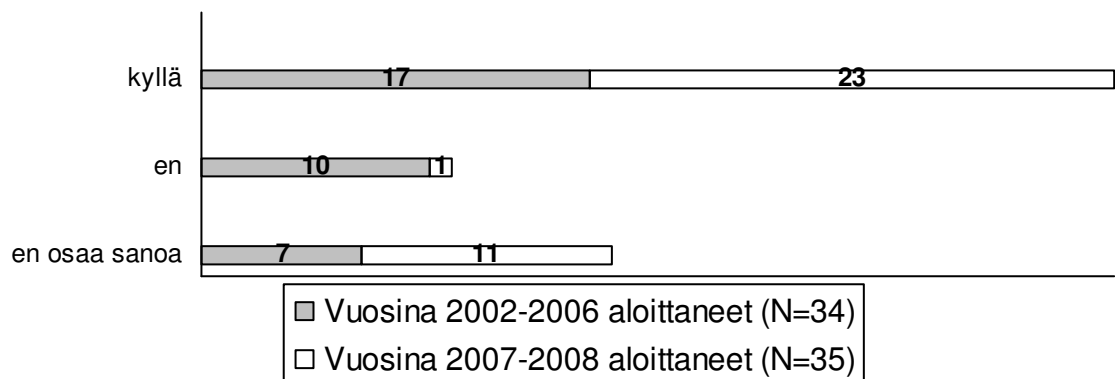
Ensimmäisessä aihepiirin kysymyksessä nuori saa itse määritellä uskonsa tai epäuskonsa. Isoskoulutuksessa olleissa on hieman enemmän nuoria, jotka ovat epätietoisia omasta uskostaan. Myös Jumalaan uskovia, mutta ei-uskovaisena itseään pitäviä on kolme enemmän. Nämä erot ovat kuitenkin melko pieniä, kun vielä otetaan huomioon, että vuosina 2002–2006 aloittaneiden otos on yhtä henkilöä pienempi kuin myöhemmin aloittaneiden isosten. Merkittävin ero löytyy niiden nuorten määrässä, jotka eivät usko Jumalan olemassaoloon tai epäilevät

sitä suuresti. Siinä missä parhaillaan isoskoulutuksessa olleista näin ajattelee vain yksi, on entisissä isosissa näin ajattelevia peräti seitsemän. (KUVIO 3.)

KUVIO 3. Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa sinua parhaiten? Vuosina 2002- 2008 isoskoulutuksen aloittaneet.

Kaikilta isosilta kysyttiin myös, ovatko he saaneet uskonnollisen kotikasvatuksen. Kysymyksessä painotetaan sanaa *mielestäsi*, jotta nuori vastaisi nimenomaan sen mukaan, miten hän on kokenut vanhempiensa välittämän perinnön. Parhaillaan isoskoulutuksessa olleista valtaosa, yli kaksi kolmesta, kokee saaneensa uskonnollista kasvatusta, kun taas vanhemmista nuorista näin kokee puolet. Vanhemmista nuorista huomattavasti useampi ei koe saaneensa uskonnollista kasvatusta, tosin nuoremmista useampi ei osaa sanoa kodin uskontokasvatuksesta. (KUVIO 4.)

KUVIO 4. Oletko mielestäsi saanut lapsena uskonnollisen kasvatuksen? Vuosina 2002- 2008 isoskoulutuksen aloittaneet

Kotikasvatusta ja nuoren omaa uskoa käsittelevistä vastauksista voi hahmotella johtopäätöstä, joka vahvistaa kodin uskontokasvatuksen merkityksen ihmisen uskon tukijana. Toisaalta sitä näkökulmaa ei sovi unohtaa, että uskosta etääntynyt nuori saattaa vähätellä vanhempiensa antamaa uskontokasvatusta. Nuoremmista isosissa on kuitenkin enemmän niitä, jotka ovat mielestään saaneet kotona uskonnollisen kasvatuksen ja selvästi vähemmän niitä, jotka eivät usko Jumalan olemassaoloon (KUVIO 3, KUVIO 4).

6.4.1 Yksityinen uskonnonharjoitus ja suhtautuminen kristinoppiin

Nuorten yleisimmät yksityisen uskonnonharjoittamisen muodot sekä parhaillaan isoskoulutuksessa olleilla että sen päättäneillä ovat rukoileminen ja hengellisen musiikin kuuntelu. Vanhemmista isosista 14 rukoilee ja 12 kuuntelee hengellistä musiikkia vähintään kerran kuukaudessa. Nuoremmilla isosilla luvut ovat melko lailla samat. (TAULUKKO 7.) Niemelän tutkimuksessa kaikista tamperelaisnuorista viisi vuotta rippikoulun jälkeen rukoilee vähintään kerran kuukaudessa 33 prosenttia, joka on pienempi osuus kuin kangasniemeläisillä. Hengellistä musiikkia vähintään kerran kuukaudessa kuuntelevia on kangasniemeläisissä selvästi enemmän, sillä heidän osuutensa tamperelaisista on vain 9 prosenttia. (Niemelä 2007, 147.) On mahdotonta sanoa, johtuvatko erot paikkakunnasta vai isoskoulutuksen vaikutuksesta.

Raamatun lukemisen säännöllisyydessä on huomattava ero parhaillaan isoskoulutuksessa olleiden ja vanhempien nuorten välillä. Nuoremmista sitä lukee vähintään muutaman kerran vuodessa 29 nuorta eli melkein koko ryhmä, vanhemmista vain yksi kolmesta. (TAULUKKO 7.) Nuoremmilla yksi syy Raamatun lukemisen tiheyteen on luultavasti isoskoulutus.

Sekä nuoremmat että vanhemmat isokset lukevat enemmän seurakuntalehteä tai muuta hengellistä lehteä kuin hengellistä kirjallisuutta. Nuoremmat lukevat kumpiakin hieman enemmän. Vanhemmista isosista yksi kolmesta lukee edellä mainittuja lehtiä ja yksi viidestä lukee hengellistä kirjallisuutta vähintään kerran vuodessa. (TAULUKKO 7.) Tamperelaisnuorista seurakuntalehteä tai muuta

kristillistä lehteä tai kirjallisuutta lukee vähintään kerran vuodessa 36 prosenttia nuorista (Niemelä 2007, 147).

TAULUKKO 7. Kuinka usein... Vuosina 2002–2006 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 34 (Suluissa ovat vuosina 2007–2008 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 34–35)

	päivittäin	viikoittain	kuukausittain	muutaman kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) ...rukoilet?	6 (5)	5 (5)	3 (7)	6 (14)	2 (0)	10 (2)	2 (2)
b) ...luet Raamattua?	0 (0)	3 (2)	1 (5)	6 (22)	6 (4)	15 (1)	3 (1)
c) ...luet seurakuntalehtiä tai muita hengellisiä lehtiä?	0 (0)	1 (0)	2 (1)	4 (10)	4 (7)	12 (9)	11 (8)
d) ...luet hengellistä kirjallisuutta?	0 (0)	0 (0)	2 (1)	3 (6)	2 (3)	9 (13)	18 (12)
e) ...katsot hengellisiä TV-ohjelmia? (N= 33)	0 (0)	1 (0)	0 (3)	5 (10)	3 (2)	13 (11)	11 (9)
f) ...kuuntelet hengellisiä radio-ohjelmia?	0 (0)	0 (3)	1 (1)	0 (4)	2 (1)	13 (8)	18 (18)
g) ...kuuntelet hengellistä musiikkia?	0 (2)	6 (2)	6 (8)	6 (14)	2 (1)	8 (4)	6 (3)

Parhaillaan isoskoulutuksessa olleet katsovat myös hengellisiä TV-ohjelmia ja kuuntelevat hengellisiä radio-ohjelmia useammin kuin isoskoulutuksen käyneet. Hengellisten radio-ohjelmien kuunteleminen on kuitenkin molemmille ryhmälle kaikkein vierain yksityisen uskonnonharjoittamisen muoto. Hengellisiä TV-ohjelmia nuoret katsovat useammin kuin lukevat hengellistä kirjallisuutta, vaikkakin vanhemmista nuorista enemmän kuin kaksi kolmesta katsoo ohjelmia harvemmin kuin kerran vuodessa. (TAULUKKO 7.)

Moni isoskoulutuksen vuosina 2002–2006 aloittaneista harjoittaa uskontoa hyvin vähän, sillä suurin kertymä vastauksista kerääntyy melkein kaikissa väitteissä kohtaan *harvemmin kuin kerran vuodessa*. Hengellisen kirjallisuuden ja hengellisten radio-ohjelmien suhteen moni vastaa, ettei käytä niitä koskaan. Parhaillaan isoskoulutuksessa olleet ovat jonkin verran aktiivisempia. (TAULUKKO

7.) Isoskoulutus tarjoaa heille mahdollisuuden näiden harjoittamiseen, mutta on mahdollista, että se myös kannustaa heitä yksityiseen uskonnonharjoitukseen myös vapaa-ajalla.

Kyselyssä nuorten käsityksiä uskosta tutkittiin seuraavassa taulukossa näkyvillä väitteillä kristinuskon uskomuksista. Erot eri-ikäisten isosten käsitysten välillä ovat melko pieniä. Suurin ero löytyy suhtautumisesta väitteeseen *Jeesus on noussut kuolleista*. Nuoremmista 26 on vähintään melko samaa mieltä, kun taas vanhemmista näin ajattelee 17. Niitä, jotka ovat täysin samaa mieltä, on isosissa melkein yhtä paljon. Vanhemmista isosista useampi on epävarma tai eri mieltä väitteestä. Vastaavasti vanhemmissa on enemmän niitä, jotka ovat samaa mieltä väitteestä *Saatana on olemassa*. (TAULUKKO 8.)

TAULUKKO 8. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä? Vuosina 2002–2006 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 34

(Suluissa ovat vuosina 2007–2008 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 35)

	täysin samaa mieltä	melko samaa mieltä	en osaa sano a	melko eri mieltä	täysin eri mieltä
a) Jeesus on Jumalan Poika.	20 (21)	6 (5)	5 (8)	2 (0)	1 (1)
b) Jumala on vaikuttanut maailman syntyyn.	13 (12)	4 (6)	8 (9)	3 (6)	6 (2)
c) Jeesus on noussut kuolleista. (N=33)	14 (15)	3 (11)	11 (7)	1 (0)	4 (2)
d) Saatana on olemassa	10 (6)	5 (5)	13 (18)	3 (3)	3 (3)
e) On olemassa iankaikkinen elämä ja kadotus.	13 (6)	3 (11)	12 (13)	2 (4)	4 (1)

Tamperelaisista 20-vuotiaista 16 prosenttia uskoo vakaasti, että Jeesus on noussut kuolleista (Niemelä 2007, 83). Kaikista 15–24-vuotiaista taas näin uskoo vakaasti useampi, melkein yksi neljästä (Niemelä 2005, 248). Tamperelaisnuoriin ja kaikkiin suomalaisnuoriin verrattuna kangasniemeläisissä isosissa, sekä vanhemmissa että nuoremmissa, on selvästi enemmän niitä, jotka ovat väitteestä täysin samaa mieltä. Kummassakin ryhmässä heidän osuutensa on noin 40 prosenttia. (TAULUKKO 8.)

Kaiken kaikkiaan nuoremmissa isosissa on enemmän ajatuksistaan epävarmoja (TAULUKKO 8), joten vanhemmiten käsitykset uskosta ilmeisesti selkenevät jossain määrin. Niemelän saamat tutkimustulokset tukevat tätä väitettä. Tamperelaisnuoria tutkittaessa selvisi, että viisi vuotta rippikoulun jälkeen niiden määrä on vähentynyt, jotka pitävät uskomuksia todennäköisenä. Sen sijaan niiden, jotka uskovat vakaasti tai eivät usko ollenkaan, määrä on kasvanut. Joidenkin nuorten asenteet tulevat siis selkeämmiksi ja kauemmaksi toisistaan, vaikkakaan suurin osa ei kallistu täysin kumpaankaan suuntaan. (Niemelä 2007, 84.)

Epävarmuutta lukuun ottamatta eroja nuorempien ja vanhempien isosten välillä löytyy lähinnä siitä, ovatko he täysin samaa vai melko samaa mieltä väitteistä. Vaikka suunnilleen yhtä moni sekä nuorista että vanhoista on eri mieltä väitteestä *Jumala on vaikuttanut maailman syntyyn*, on vanhemmista isosista useampi täysin eri mieltä väitteestä. (TAULUKKO 8.) Kaikista kangasniemeläisistä isosista useampi on kuitenkin täysin samaa mieltä väitteestä verrattuna tamperelaisnuoriin ja kaikkiin 15–24-vuotiaisiin nuoriin. Näillä tosin väite oli muodossa *Jumala on luonut maailman*. (Niemelä 2005, 248; Niemelä 2007, 83.)

Katsottaessa kokonaisuutta kaikissa väitteissä on enemmän niitä, jotka ovat vähintään melko samaa mieltä väitteistä kuin niitä, jotka ovat eri mieltä. Tämä pätee sekä nuoriin että vanhempiin isosiin. Eri mieltä olevia on huomattavasti vähemmän ja epävarmojenkin lukumäärä lähestyy samaa mieltä olevia vain väitteissä *Saatana on olemassa* ja *On olemassa iankaikkinen elämä ja kadotus*. Väitteistä ensin mainitun kohdalla nuoremmissa isosissa on enemmän niitä, jotka eivät osaa sanoa, kuin samaa mieltä olevia. (TAULUKKO 8.)

6.4.2 Nuorten ajatuksia uskosta ja Jumalasta

Syvempiä vastauksia nuorten uskosta saatiin avoimella kysymyksellä *Mitä ajattelet uskosta ja Jumalasta? Mitä usko merkitsee sinulle?* Kahdella peräkkäisellä kysymyksellä on tarkoitus selventää nuorelle, mitä kysymyksessä haetaan. Tämän kysymyksen vastauksista moni on pitkä ja syvälinen. Vastanneita on isoskoulutuksen käyneistä 27. Heistä 16 eli yli puolet vastanneista kertoo

uskovansa, neljä ettei usko ja loput seitsemän ei osaa sanoa tai heitä on vaikea sijoittaa kumpaankaan edelliseen ryhmään. Parhaillaan isoskoulutuksessa olleista vastasi 34 nuorta, joista 21 pitää uskoa tärkeänä, kaksi ei usko ja 11 on epävarmoja. Kummankin isosjoukon luvut käyvät yhteen aikaisemman nuorten uskoa käsittelevän kysymyksen vastausten kanssa (KUVIO 3).

Ne neljä nuorta, jotka eivät usko, olivat kaikki kirjoittaneet perustelut, osin pitkätkin, ratkaisulleen. Kaksi heistä uskoo lähimmäisenrakkauteen ja on pohtinut muutenkin omia arvojaan ja sitä, mihin uskoo kristinuskon sijaan. Yksi kokee, ettei ole uskonut enää ala-asteen jälkeen. Toisen vastaajan mielestä uskonnot saavat liikaa anteeksi huonoja puoliaan, eikä hän löydä rationaalisia perusteita Jumalan olemassaololle. Toisaalta seuraavista lainauksista viimeisen kirjoittanut nuori perustelee uskoa hyvin järkipäisin seikoin. Yksi vastaajista ei koe uskon merkitsevän itselleen paljoa, mutta hän ei halua kuitenkaan erota kirkosta.

(--) Minulle kristinuskossa ei ole muuta tärkeää kuin perussanoma lähimmäisen rakkaudesta. Jumala ja usko itsessään ovat minulle "turhia", niiden avulla saa sanomaa vain helposti lähetettyä. Toki tiedostan sen, että Jumala ja uskonto ovat asioita, jotka auttavat tuhansia ja taas tuhansia ihmisiä jaksamaan vaikeissa tilanteissa ja elämään ongelmien kanssa. Itse koitan aina ylittää ongelmat järjen kanssa, toisaalta en ole joutunut kohtaamaan vakavia "henkisiä" ongelmia, joten en tiedä miten niissä reagoisin.

(--) Itse uskon elämään, sen jatkumiseen ja sen jatkumisen puolesta kamppailemiseen. Lisäksi uskon lähimmäisenrakkauteen ja moniin muihin asioihin. Uskontoni on elämä ja muiden hyvin kohtelu.

Usko on idealistinen vastapaino materialistiselle näkemykselle maailmasta, ja siinä mielessä tärkeä tasapainottava tekijä. Ilman henkisten asioiden tarkastelua maailmankuva jää mielestäni vajaaksi.

Selvä jännite löytyy sen suhteen, onko usko yksityinen vai yhteisöllinen asia. Muutama vastaaja viittaa perheen ja yhteisön vaikutukseen uskon muodostumisen suhteen. Kaksi vastaajaa kertoo pitävänsä kirkollisia toimituksia hyvin tärkeinä. Toiset taas korostavat sitä, että usko on yksityisasia, josta ei tarvitse *vauhkota tai korostaa sitä että uskon*.

Usko on jokaisen oma asia. Luulen, että jokainen uskoo tavallaan, mutta oma usko katoaa helposti, jos sitä aletaan tyrkyttämään liikaa. En osaa sanoa

uskon merkitystä itselleni, mutta tahdon kyllä mennä naimisiin kirkossa ja kastaa lapseni aivan niin kuin minutkin on kastettu. Kai sillä sitten on jonkinlainen merkitys?

Olen kyseenalaistanut Jumalan olemassaolon minulle esitettyjen todisteiden myötä. Silti jokin kasvatuksellinen/ yhteisön uskonnollisuus saa "pelkäämään" Jumalaa.

Tällä hetkellä en oikein osaa sanoa mitään tähän kysymykseen, mieli vaihtelee välillä.

Uskon koko ajan johonkin, mutta se on vuosien varrella muokkautunut ihan omakseni, eikä mene kaikissa asioissa kirkon oppien mukaan. (--) Tietysti kristillinen kasvatusta on jättänyt omat jälkensä minuun, koska sen mukana on kasvettu, mutta koska olen viettänyt aikaa toisiin uskontoihin kuuluvien ihmisten piirissä, olen myös irtautunut siitä mihin minua on opetettu.

Suurin osa vastaajista kuvasi Jumalaa ja uskoa tueksi ja turvaksi, johon voi luottaa. Jumalaa kuvailtiin Isäksi, joka pitää huolta. Uskoa pidettiin tärkeänä asiana, vaikkakaan se ei välttämättä näy arkielämässä. Yksi vastaajista kuvaili uskoa ja Jumalaa mysteeriksi.

Usko on minulle tuki ja turva arkielämässä ja se auttaa kestäämään yli elämän vaikeiden kohtien. Jumala on minulle kuin isä, jolle voin kertoa huolestani ja joka kuuntelee ja on kanssani niin hyvinä kuin huonoinakin hetkinä. Jumala ja uskonni eivät kuitenkaan ole mielessäni joka hetki joka päivä vaan enemmän silloin, kun on huolia tai asioita joista olla kiitollinen.

Uskon Jumalaan. (--) Olen siinä määrin uskovainen, että uskon kristinuskon Jumalaan ja siihen mitä kristinusko opettaa (--). En ole kuitenkaan seurakunta-aktiivi ja usko ei näy kovin paljon jokapäiväisessä elämässäni. Usko onkin minulle enemmän tietynlainen taustavoima, joka on olemassa koko ajan, kaiken pohjalla oleva elämän perusta.

Jumala on turva. Usko ei ole tärkeässä osassa omassa elämässäni, mutta uskon, että Jumala on aina läsnä, vaikka tekisin mitä.

Kahdessa vastauksessa käsiteltiin iankaikkisuutta tai kuolemaa. Kaksi vastaajista myös korosti uskoa elämänsä tärkeimpänä tai oleellisimpana asiana. Useassa vastauksessa painotettiin uskon tärkeyttä etenkin vaikeuksissa.

Usko on minulle tärkeintä elämässä. Se auttaa jaksamaan rankkoinakin aikoina. Uskon Jumalaan ja kunnioitan, rakastan sekä pelkään Häntä.

Kaikkein oleellisin asia elämässä. Usko ja Jumalalta saatu armo on ero iankaikkisen elämän ja kadotuksen välillä.

Merkitsee turvallisuutta. Kuolemaa ei tarvitse pelätä, sehän on kuitenkin edessä väistämättä.

Niiden nuorten, jotka uskovat, osuus on vain hieman suurempi nuoremmissa isosissa verrattuna vanhempiin. Ei-uskovien osuus on vanhemmissa selvästi suurempi. Epävarmoja taas on isoskoulutuksen päättäneistä yksi neljästä, parhaillaan koulutuksessa olleista lähes yksi kolmesta. Tämä tukee aiempaa havaintoa siitä, että vanhemmiten nuorelle muodostuu hieman selvempi kanta käsityksistään.

Parhaillaan isoskoulutuksessa olleiden ajatukset uskosta ja Jumalasta mukailivat samoja linjoja kuin vanhemmilla. Selkein ero oli kotikasvatuksen merkitys, joka tuotiin esille neljän nuoren vastauksessa. Isoskoulutuksen päättäneistä kukaan ei maininnut vanhempiensa merkitystä uskolleen. Isoskoulutuksen päättäneistä kukaan ei maininnut myöskään rukoilua, mutta parhaillaan isoskoulutuksessa olleista sitä sanoo pitävänsä tärkeänä kolme nuorta.

Yksi isoskoulutuksessa olleista mainitsee, että jatko-opiskelut vaativat toisenlaista uskoa kuin kristinuskon. Tällä saatetaan viitata tieteelliseen maailmankuvaan. Kaksi nuorista sanoo isoskoulutuksen ohjaavan voimakkaasti uskoon. Suurin osa parhaillaan isoskoulutuksessa olleista pitää uskoa vanhempien isosten tapaan asiana, joka on henkilökohtainen eikä näy arkielämässä. Kaksi nuorta kertoo sen kuitenkin näkyvän elämässään ja yksi mieltää uskon yhteisöön kuulumiseksi.

6.4.3 Ovatko ajatukset uskosta muuttuneet isoskoulutuksen jälkeen?

Tamperelaisnuorista isoskoulutuksen käyneillä, isosena toimineilla Jumala ja usko on tullut rippikoulun jälkeen läheisemmäksi useammin verrattuna muihin nuoriin. Mitään selkeää rajalinjaa isosten ja muiden rippikoulun käyneiden välille ei kuitenkaan voida vetää, sillä isoskoulutukseen osallistumattomistakin melkein puolet suhtautuu kristinuskoon hyvin tai melko myönteisesti. Toisaalta isosena toimineista 20-vuotiaista 39 prosenttia on epävarma Jumalan olemassaolosta. (Niemelä 2007, 119–121.)

Tässä tutkimuksessa isoskoulutuksen vuosina 2002–2006 aloittaneille suunnattiin kysymys *Ovatko ajatuksesi uskosta ja Jumalasta muuttuneet isoskoulutuksen käymisen jälkeen? Miksi ovat tai miksi eivät?* Kysymykseen vastasi 29 nuorta. Heistä 16 nuorta eli hieman yli puolet kokee, ettei usko ole muuttunut isoskoulutuksen käymisen jälkeen. Nuorista 13 taas kertoo uskon joko vahvistuneen tai tulleen etäisemmäksi.

Vastauksissa on erilaisia näkökulmia aiheeseen. Joissakin kerrotaan enemmän isoskoulutuksen merkityksestä kuin siitä, mitä sen jälkeen on tapahtunut. Toisaalta osalla nuorista isoskoulutuksen päättymisestä oli kulunut vasta vuosi. Muutamassa vastauksessa painotetaan myös rippikoulun vaikutusta uskoon. Yksi nuori pitää sitä isoskoulutusta merkittävämpänä.

Isoskoulutuksen aikaan ajattelin enemmän uskon asioita ja uskoni oli vahvempi kuin ennen ja jälkeen. Syy on ehkä että uskon asioita täytyi käsitellä ja ajatella koulutuksessa ja ne tuotiin kysymyksien ja tehtävien mukana suoraan eteeni.

En osaa sanoa. Isoskoulutusiässä olin vielä aika nuori ja saatoin uskoa kristinuskon oppien mukaan enemmän kuin nyt. Uskonnollisuuteni on siis ehkä vähentynyt, mutta vastaavasti henkisten ja eettisten kysymysten, sekä olemassa olon tarkoituksen pohtiminen on lisääntynyt. Ilman isoskoulutusta en kuitenkaan olisi niin henkevä vapaa-ajattelija kuin nyt olen.

Se vahvisti uskoani ja antoi minulle työkaluja parantaa uskoani. Tunnen itseni nyt läheisemmäksi Jumalan kanssa.

Osa nuorista keskittyy vastauksessaan enemmän siihen, mitkä seikat ovat vaikuttaneet uskoon isoskoulutuksen käymisen jälkeen. Näitä ovat esimerkiksi asioiden pohtiminen itsekseen tai muiden kanssa, muut uskonnolliset suuntaukset ja elämäkokemukset. Niistä 13 nuoresta, joiden usko on muuttunut, sanoo kuusi uskon tulleen läheisemmäksi. Lopuista seitsemästä neljä kokee etääntyneensä uskosta esimerkiksi sen takia, ettei uskonasioita tule pohdittua niin paljon kuin isoskoulutuksessa. Osa nuorista kertoo, että usko on pysynyt samana, mutta sen asema elämässä on muuttunut.

Karismaattisten suuntauksien piirteet ovat alkaneet kiinnostamaan enemmän, ja usko tullut elämän koettelemusten kautta isommaksi osaksi elämää vasta isoskoulutuksen jälkeen.

Olen siirtynyt vanhakantaisesta luterilaisesta ajattelusta hieman vapaampaan, omiin käsityksiini nojaavaan ajattelumalliin. Minusta usko on nykyään enemmän henkilökohtainen asia, ja ihminen vaikuttaa yhtä paljon uskoonsa kuin usko häneen. Ja jos olen väärässä, niin Jumala syntistä armahtaa.

(--) Olen voinut kypsytellä ajatuksiani ja uskon asema jokapäiväisessä elämässä on vakiinnuttanut muotonsa sen jälkeen.

Toki ovat muuttuneet, on sen verran keskusteltu asioista kavereiden kanssa sen jälkeenkin ja pohdittu niitä. Ja kun samalla on itse tutkinut raamattua ja verrannut sitä opetettuun asiaan, on näkemykset muuttuneet.

Valtaosa isoskoulutuksen päättäneistä on kuitenkin sitä mieltä, että heidän uskonsa on pysynyt suunnilleen samanlaisena myös isoskoulutuksen jälkeen. Kaksi nuorta sanoo saaneensa isoskoulutuksesta lisää tietoa, vaikka ajatukset uskosta eivät olleet muuttuneet. Yksi nuorista kieltää uskon muuttuneen, vaikkakin asia muuten on tullut etäisemmäksi, kun ei enää toimi aktiivisesti seurakunnassa.

Eivät ole muuttuneet mitenkään ihmeellisesti. Minulle isoskoulutus oli suurimmalta osalta sosiaalinen juttu, menin sinne kavereiden takia, enkä pohtinut uskonasioita kovinkaan vakavasti.

Eivät oikeastaan kovinkaan muuttuneet, mutta tietoa sieltä sai rutosti. Ja paljon juttuja jäi mieleen hautumaan. (--) perusasiat tiesin jo ennen sinne menoa.

Ei oikeastaan, suuret kysymykset vaatii paljon aikaa jotta tulis vastatuksi.

Ajatukseni eivät ole juuri muuttuneet, koska olen aina uskonut Jumalaan.

7 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA KEHITYSEHDOTUKSIA

Isoskoulutuksen päättäneet osallistuvat seurakunnan toimintaan selvästi vähemmän kuin parhaillaan isoskoulutuksessa olleet. Toimintamuodoista eniten he osallistuvat kirkollisiin toimituksiin sekä muihin kuin sunnuntain jumalanpalveluksiin. Toisella paikkakunnalla asuvilla ei vaikuta olevan mainittavaa seurakuntayhteyttä paikallisseurakuntaansa. He eivät ole löytäneet tietään myöskään nuorten aikuisten toimintaan, vaikka hieman suuremman osan vastanneista paikallisseurakunta on toivottanut tervetulleeksi.

Yksityisen uskonnonharjoituksen suhteen isoskoulutuksen päättäneet nuoret aikuiset ovat myös melko passiivisia. Tosin niitä, jotka rukoilevat tai kuuntelevat hengellistä musiikkia vähintään kerran kuukaudessa, on yhtä paljon sekä nuoremmista että vanhemmissa isosissa. Sekä isoskoulutuksessa olleiden että sen päättäneiden joukossa on suunnilleen yhtä paljon niitä, jotka pitävät itseään uskovaisena. Vanhemmista isosista huomattavasti useampi ei usko tai epäilee suuresti. Heistä myös useampi kokee, ettei ole saanut vanhemmiltaan uskonnollista kasvatusta.

Kristinopin uskomuksiin sekä isoskoulutuksen päättäneet että parhaillaan sitä käyvät nuoret uskoivat suunnilleen yhtä paljon. Enemmistö sekä nuoremmista että vanhemmista isosista on vähintään melko samaa mieltä kaikista väitteistä. Vanhemmissa isosissa on enemmän niitä, jotka ovat täysin samaa tai täysin eri mieltä väitteistä, joten heidän näkemyksensä ovat selvemmät kuin nuoremmilla isosilla. Suurin osa avoimeen kysymykseen vastanneista vanhemmista isosista pitää Jumalaa tukena ja turvana, johon voi aina luottaa.

Hyvä kokemus omasta rippileiristä ja kaverit ovat suurimmat syyt isoskoulutuksen aloittamiseen nuoremmilla isosilla. Hieman vajaa puolet heistä pitää jonkin verran merkittävänä syynä sitä, että isoskoulutus vahvistaa uskoa. Vanhemmille isosille suunnattiin kysymys, ovatko heidän ajatuksensa uskosta ja Jumalasta muuttuneet isoskoulutuksen jälkeen. Valtaosa kokee uskon pysyneen samanlaisena tai tulleen läheisemmäksi. Uskoon ovat isoskoulutuksen lisäksi vaikuttaneet pohdinta

itseksensä tai muiden kanssa, elämäkokemukset sekä muut uskonnolliset suuntaukset.

7.1 Miten seurakunta voi kohdata nuoren aikuisen?

Hannu Majamäki kiteyttää kirkon suuren kysymyksen: onko kirkon toimittava seurakunnan jäsenten toiveiden mukaan ja tarjottava, mitä he haluavat vai tulisiko kirkon opettaa ihmiset haluamaan ja tarvitsemaan sitä, mitä kirkko tarjoaa? Majamäen mielestä on kyse kompromissista, jossa kirkko on kasvattaja, mutta sen on myös hyväksyttävä 2000-luvun kristittyjen elämän todellisuus. Nykyaajan aikuinen uskonnollisuus ei välttämättä tunnusta perinteistä liberaali- ja fundamentalisti-luokittelua. (Majamäki 2006, 341.)

Seurakunnilla on todellinen vaara jähmettyä ajattelemaan, etteivät nuoret aikuiset missään mielessä ole kiinnostuneet seurakunnan toiminnasta. Jos seurakunta ei nuorta aikuista kuuntele, jokin muu taho sen varmasti tekee. Tällöin olemassaolon kysymyksiin vastauksia antavat myös nämä tahot. (Helenius 2005, 341.) Kirkon aikuistyön ongelmana voidaan pitää sitä, että se tavoittaa usein vain kohtuullisen iästä seurakunnan jäsenistöä (Majamäki 2006, 340; Tornivaara 2007, 9–10). Myös kangasniemeläiset nuoret toivoivat työmuotoja, joissa saisi viettää aikaa suunnilleen oman ikäisten seurassa. *Uskosta osallinen* -mietintö kehottaakin seurakuntia tarkistamaan nuorten aikuisten työlle varaamansa resurssit, jotta ne vastaisivat ikäryhmän osuutta seurakuntalaisista (Uskosta osallinen 2006, 5).

Toisaalta yksi isosten yleisimmistä toiveista seurakunnan toiminnan suhteen on yhteisöllisyys. Sunnuntain messun tulisi olla seurakunnan elämän keskus (Monikasvoinen kirkko 2008, 73). Ihanteellisesti se kokoaisi kaikenikäisiä seurakuntalaisia yhteiseen juhlaan. Kirkko on uudistanut jumalanpalvelusta lähinnä luoden monipuolisia, vaihtoehtoisia ratkaisuja sen toteuttamiseen, mutta näitä ei ole hyödynnetty toivotusti. Pitkällä ajanjaksolla erityismessujen kävijämäärä on noussut siinä missä pääjumalanpalveluksissa on vähemmän kävijöitä. (Uskosta osallinen 2006, 14.) Halutaanko seurakunnissa järjestää eri ihmisryhmille kullekin erilaisia messuja vai kohdata erilaiset jäsenet samassa

juhlassa? Jälkimmäinen voisi olla mahdollista, jos otettaisiin rehellisesti huomioon eri-ikäisten seurakuntalaisten toiveet messua kohtaan.

Kangasniemeläiset nuoret toivoivat seurakunnan toiminnalta menevyyttä ja viihteellisyyttä, jotka kirkon piirissä tulkitaan usein yksipuolisesti turhiksi tavoitteiksi. On kuitenkin syytä kysyä, miksei esimerkiksi jumalanpalveluksessa voisi olla hauskaa? Viihtyminen ei sulje pois Pyhän kokemista. Kirkossa olisi tärkeää antaa tilaa myös ilolle, turvallisuuden tunteelle ja fyysiselle kohtaamiselle. (Uskosta osallinen 2006, 15.)

Kangasniemeläisten isosten toivoma matala kynnyks toimintaa ohjaavana iskulauseena on monipuolisesti sovellettavissa nuorten aikuisten työhön. Olisi hyvä, jos työntekijät kohtaisivat nuoria, jopa useimmiten, muualla kuin seurakunnan tiloissa (Pettersson 2006, 79). Kangasniemellä koulupäivystys on hyvä esimerkki jalkautuvasta työstä. Internet on vakavasti otettava väline, jonka kautta nuoren pitäisi voida helposti lähestyä seurakuntaa (Tornivaara 2007, 13). Kangasniemen seurakunta onkin mallikkaasti uudistanut kotisivujaan. Erilaiset uskontoaiheiset keskustelupalstat ja nettipastoripalvelut ovat myös kannatettavia. Käyttääpä joissakin seurakunnissa nuorisotyöntekijä osan työajastaan nuorten kohtaamiseen esimerkiksi Messenger-pikaviestiohjelman avulla.

Matalan kynnyksen lisäksi musiikkitapahtumat tai musiikin tekeminen yhdessä edustivat monen toiveita. Gospel-konserttiin onkin suhteellisen helppo tulla kenen tahansa. Musiikkitoiminnan lisäksi nuoret toivoivat myös muuta tekemistä. Yhdessä tekeminen lisää yhteisöllisyyttä ja siihen on usein matala kynnyks. Tällainen toiminta myös luo hyvää ilmapiiriä. Niemelän tutkimuksessa nuorten eniten toivoma muutostarve seurakunnan toiminnassa liittyi nimenomaan ilmapiiriin, jonka tulisi olla vapaamuotoisempi, lämpimämpi ja keskustelevampi kuin nykyään (Niemelä 2007, 155).

Yhdessä tekeminen voi olla esimerkiksi jumalanpalvelusten tai muun toiminnan suunnittelua, johon nuoret voisi ottaa aktiivisemmin mukaan. Silloin on kuitenkin kuunneltava myös heidän mielipiteitään ja ideoitaan. Myös vapaaehtoistoimintaa voisi kehittää työmuotona, jossa nuoret voisivat toimia yhdessä muiden hyväksi.

Nuoret saattavat toivoa, että heitä nimenomaan vaaditaan tekemään eikä vain toivota osallistumaan. Tällöin nuori kokee itsensä tarpeelliseksi seurakunnassa. (Karvonen & Liljendahl 2005, 318.) Toisaalta kangasniemeläiset nuoret arvostavat vastauksissaan myös vapautta ja vapaaehtoisuutta, joten liian raskas velvoite seurakunnan toiminta ei saa olla.

Erityisesti Kangasniemen seurakunnalle nuoret kohdistivat toiveensa paremmasta mainostuksesta ja tiedotuksesta, musiikkitapahtumista ja erilaisista nuorten aikuisten kokoontumisista. Nuoret toivoivat esimerkiksi nuorten aikuisten leirejä ja raamattupiirejä sekä nuorteniltoja vanhemmille nuorille. Myös jumalanpalvelusmusiikkia voisi heidän mielestään nuorentaa ja leireillä voisi toimia vanhempia isosia ”isoisoina”. Yksi nuori mainitsi myös yhteistyön toisten seurakuntien kanssa. Näkisin, että tässä olisi yksi ratkaisun avain siihen ongelmaan, että Kangasniemeltä muutettuaan nuoret eivät tunnu löytävän seurakuntayhteyttä paikallisseurakuntaansa. Jos heidän kirjansa vielä ovat Kangasniemellä, he eivät todennäköisesti saa edes tervehdystä paikallisseurakunnaltaan.

Luvussa, jossa verrattiin nuorten uskonnollisuutta vanhempiin ikäryhmiin, huomattiin, että nuoret määrittelevät itsensä enemmän kristityiksi kuin luterilaisiksi. Kirkon ekumeenisen toiminnan kannalta tämä voi olla hyväksi ja lähentää välejä esimerkiksi kristittyihin maahanmuuttajiin. Kangasniemen tasolla tämä voisi tarkoittaa sitä, että nuorta vahvistettaisiin näkemään itsensä Kangasniemen seurakuntaa tai sen isosporukkaa suuremman yhteisön jäsenenä. Tätä tukisi myös yhteistyö muiden seurakuntien ja kristillisten järjestöjen kanssa.

7.2 Lisää ideoita nuorten aikuisten työhön

Inspiraatioksi liitän kehitysehdotuksiin ruotsalaisen teologi Ann Aldénin kuvauksen uskonnollisuuden muutoksesta hengellisyydeksi (TAULUKKO 9). Analyysin taustalla on lukuisia laajoja tutkimuksia nykyajan uskonnollisesta kentästä. Analyysi ei väitä, että toinen uskonnollisuuden muodoista olisi toista parempi. Muutos kulkee vasemmalta oikealle, perinteisestä uskonnollisuudesta etenkin

nuorille aikuisille luontevaan hengellisyyteen. (Majamäki 2006, 339; Tornivaara 2007, 6–7.)

TAULUKKO 9. Ann Aldénin analyysi uskonnollisuuden muutoksesta (2005) (Majamäki 2006, 339; Tornivaara 2007, 7)

USKONNOLLISUUS	HENGELLISYYS
Jumala etäällä	Jumala meissä
Olemme syntisiä ja tarvitsemme anteeksiantoa.	Olemme haavoittuneita ja tarvitsemme parantajaa
Velvollisuuden täyttäminen	Itseohjautuvuus
Jeesus/Jumala = Kuningas	Jeesus/Jumala = Ystävä, Elämä
Sana - saarna - ymmärtäminen	Mysteeri - ehtoollinen - kokemus
Usko totena pitämisenä	Usko luottamuksena (ja lepona)
Kapea portti	Leveä sisäänkäynti
Matkalla taivaaseen	Elämä NYT
Filosofinen totuus	Psykologinen totuus
Hierarkkinen auktoriteetti	Kokemuksellinen auktoriteetti
Tiukat rajat = poissulkevuus	Häilyvät rajat = sisäänottavuus
Käskyt – totteleminen	Voimallistaminen – luominen
Hierarkkiset suhteet	Tasavertaiset suhteet

Mielestäni kaikki uuden sukupolven hengellisyyden piirteet eivät Raamatun valossa sovi täysin kristinuskon oppiin. Siitä löytyy kuitenkin myös hyvää. Jotkin painotukset näkyvät jo nykyään vahvasti nuorisotyössä, esimerkiksi Jeesus = Ystävä. Erityisesti kiinnittäisin huomiota nuorten vastauksissakin näkyviin toiveisiin tekemisestä, yhdessäolosta ja kokemisesta saarnan sijaan. Uskon kokemuksellista puolta, kuten ehtoollista ja lepoa, voisi nostaa enemmän esiin.

Tarkemmin nuorten toiveista seurakunnan ja erityisesti Kangasniemen seurakunnan toimintaa kohtaan voi lukea luvusta 6.3.3. Luku 3.1.3 käsittelee seurakuntien nuorten aikuisten työtä. Siinä esitellään myös nuoria aikuisia kiinnostavia ja kokoavia toimintamuotoja. Suosittelen jokaiselle seurakunnan työntekijälle ja luottamushenkilölle luettavaksi Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön toimikunnan työryhmän mietintöä *Uskosta osallinen?*, jossa annetaan hyviä toimintasuosituksia seurakunnille.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön aiheen valitseminen ei ollut minulle helppoa. Toiveissa oli, että saisin sille tilaajan esimerkiksi kotiseurakunnastani Kangasniemen seurakunnasta. Epäröin kuitenkin kysyä, mistä aiheesta he haluaisivat tutkimuksen. Olisi ollut vaikeaa kieltäytyä, jos aihe ei olisikaan kiinnostanut. Onneksi kysyin, sillä sain tutkittavakseni aiheen, joka on mielestäni sekä hyvin mielenkiintoinen että kovasti ajankohtainen. Tutkimusta nuorista aikuisista kirkon jäsenenä on jonkin verran, mutta valtaosa aineistosta keskittyy kaupunkilaisiin. Tämä opinnäytetyö käsittelee pienen paikkakunnan kasvatteja.

Työn eteneminen on ollut verkkaista, mikä on antanut mahdollisuuden perehtyä lähteisiin ja tutkimusaineistoon kunnolla. Tilaaja on myös ilmoittanut, ettei kiirettä ole. Opinnäytetyöni on melko laaja, vaikka olen karsinut paljon tekstiä pois. Toistoa on varmasti, mutta kertaus selventää ja jäsentää asioita paremmin. Tutkimuksen otos ei ole kovin suuri, mutta toisaalta usealla kysymyksellä, joista osa myös avoimia, olen päässyt syvälle vastanneiden nuorten ajatusmaailmaan. Oli todella mielenkiintoista lukea nuorten kirjoittamia ajatuksia.

Tein työhön kuuluvat kaksi kyselyä keväällä. Toiseen vastasivat isoskoulutusta ensimmäistä tai toista vuotta käyvät, toiseen isoskoulutuksen vuosina 2002–2006 aloittaneet ja sen jo päättäneet nuoret. Kysymykset toimivat hyvin, sillä sain vastauksia aiheisiin, joita tarkoitin kysyä. Seurakunnan toimintaan osallistumiseen olisin tosin voinut asettaa vaihtoehdot tarkemmin, jos olisin aiemmin tutustunut seurakunnan kaikkiin toimintamuotoihin. Isoskoulutuksen päättäneistä kyselyyn vastasi vain noin puolet kohderyhmästä. Vastauksista päätellen otos edustaa kuitenkin keskenään erilaisia nuoria, joten vastauksia voidaan pitää vähintäänkin suuntaa-antavina.

Tutkimusongelmia asetin neljä. Tarkoituksenani oli selvittää niitä eroja ja samankaltaisuuksia, mitä isoskoulutuksen päättäneiden ja parhaillaan isoskoulututusta käyvien nuorten välillä on. Kysymykset koskivat yksityistä uskonnollisuutta ja osallistumista seurakunnan toimintaan (2). Parhaillaan

isokoulutuksessa olevilta kysyin, mikä sai heidät lähtemään isotoimintaan (1). Tutkimus painottuu kuitenkin isokoulutuksen päättäneisiin nuoriin aikuisiin. Heiltä selvitin syitä, jotka vaikuttavat seurakunnan toimintaan osallistumiseen ja kysyin, minkälaista toimintaa he seurakunnalta toivovat (3). Lisäksi kysyin, onko heidän uskonsa muuttunut isokoulutuksen jälkeen (4).

Kyselyiden tulokset vastasivat kaikkiin tutkimusongelmiin. Tuloksista on kerrottu tarkemmin kahdessa edellisessä luvussa. Tiivistettynä voidaan sanoa, että isokoulutuksen päättäneiden julkinen ja yksityinen uskonnonharjoitus on melko passiivista ja parhaillaan isokoulutuksessa olevat ovat heitä aktiivisempia. Kuitenkin suurin osa isokoulutuksen käyneistä nuorista aikuisista on samaa mieltä kristinuskoa koskevista väitteistä ja kertoo uskovansa jossain määrin.

Miksi Kangasniemellä isokoulutuksen käyneet nuoret aikuiset eivät osallistu kovinkaan aktiivisesti seurakunnan toimintaan, vaikka suurin osa heistä uskookin? Seurakunnan toimintaan suhtautumista tutkiva kysymys selvitti, että suurin osa myös kokee kirkon sanoman kiinnostavan heitä. Vain hyvin harva kokee pettyneensä seurakunnan toimintaan. Saman kysymyksen vastauksista voi päätellä, että ajanpuutteen sijaan merkittävämmiin vaikuttaa se, saako nuori ystäviään mukaansa toimintaan.

Toiveita seurakunnan toimintaa kohtaan ja myös konkreettisia toimintaehdotuksia nuorilta tuli runsaasti. Kehitysehdotuksia on käsitelty tarkemmin edellisessä luvussa. Ydin on siinä, että suurin osa nuorista kyllä kertoo ajatuksistaan ja toiveistaan, jos joku ymmärtää kysyä. Jää nähtäväksi, missä määrin nuorten ehdotukset tulevat näkyviksi. Suurin epäilykseni kohdistuu siihen, moniko nuori todellisuudessa osallistuisi uuteen toimintaan, jos sitä järjestettäisiin. On kuitenkin huomattava, että työala, joka luodaan melkein tyhjästä, vaatii aikaa vakiintuakseen.

Tämä tutkimus sivuaa nuoria, jotka ovat muuttaneet aikuistuttuaan toiselle paikkakunnalle opiskelemaan tai töihin. Tämä aihe vaatisi lisäselvitystä, sillä monen nuoren seurakuntayhteyden kannalta muutto on kriittinen elämänvaihe. Isokoulutuksessa ja muussa seurakunnan nuorisotyössä pyritään sitouttamaan

nuori seurakunnan aktiiviseksi jäseneksi. Tarvitaan enemmän tietoa siitä, millainen nuorisotoiminta vaikuttaa siihen, että nuori hakeutuu seurakuntaan vielä vanhempanakin. Nuorisotyön ja aikuistyön välillä on huomattavissa kuilu, jonka täyttämiseen tarvitaan kehitystyötä.

Satsaus nuorten ja hieman vanhempienkin aikuisten parissa tehtävään työhön on välttämätöntä. Seurakunnan ei tarvitse mielistellä, muttei myöskään ajatella, ettei yhden ikäryhmän poissaololla ole merkitystä. Nuorista aikuisista moni saa tulevaisuudessa lapsia. Ei ole enää itsestäänselvyys, että lapset kastetaan kirkon jäseniksi ja tuodaan päiväkerhoon, vaikka se vielä melko yleistä onkin. Jos seurakunta haluaa olla olemassa tulevaisuudessa, ei ole muuta vaihtoehtoa kuin panostaa nuoriin aikuisiin. Evankeliumi on tarkoitettu myös heille.

LÄHTEET

Elämä-usko-rukous. Rippikoulusuunnitelma 2001. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.evl.fi/kkh/to/kkn/rippikoulu/rpksuunnitelma2001.htm>. Luettu 22.9.2009.

Hakala, R. 2009. Nuorisotyönohjaajan haastattelu 7.10.2009. Kangasniemen seurakunta.

Helenius, T. 2005. Apostolien jalanjäljissä – nuoret aikuiset ja kirkko. Teoksessa T. Paananen & H. Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja 339–351.

Kangasniemen seurakunta. 2009a. Strategia. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.kangasniemenseurakunta.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=9&Itemid=14&lang=en. Luettu 8.10.2009.

Kangasniemen seurakunta. 2009b. Toimintakertomus vuodelta 2008.

Karvonen, M.-L. & Liljendahl, T. 2005. Nuoren kirkko 2015. Teoksessa T. Paananen & H. Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja 311–325.

Ketola, K. 2003a. Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa 1600-luvulta nykypäivään. Teoksessa K. Kääriäinen, K. Niemelä & K. Ketola (toim.) Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhannella. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 17–52.

Ketola, K. 2003b. Uusi kansanomainen uskonnollisuus. Teoksessa K. Kääriäinen, K. Niemelä & K. Ketola (toim.) Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhannella. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 53–86.

Korkiamäki, J. & Nyman, J. 2002. Tiedätkö mitä teet ensi kesänä? Tutkimus Hollolan ja Tuusulan seurakuntien isostoiminnasta koulutuksen kehittämiseksi. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Järvenpään yksikkö. Diakoninen sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteiden koulutusohjelma. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://kirjastot.diak.fi/files/diak_lib/Jarvenpaa2002/KorkiamakiNyman02.pdf. Luettu 22.9.2009.

Kääriäinen, K. 2003. Teorioita uskonnon ja yhteiskunnan muutoksesta. Teoksessa K. Kääriäinen, K. Niemelä & K. Ketola (toim.) Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhannella. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 87–121.

Majamäki, H. 2006. Nuoret aikuiset ja kirkko – mahdollinen yhtälö? Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 332–341.

Mikkola, T. 2006a. Jäsenyyden rajalla – Mikä kirkossa vieraannuttaa? Mikä vetoaa? Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 192–249.

Mikkola, T. 2006b. Urbanin nuoren aikuisen arvot. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 23–42.

Monikasvoinen kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004–2007. 2008. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 103. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. Saatavissa: http://www.evl.fi/kkh/ktk/nelivuotiskertomus2004_2007/kertomus.pdf.

Mäenpää, P. 2006. Urbaani elämäntapa ja sen uusi uskonnollisuus. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 317–331.

Mättö, N. 2006. Jääkö rippikoulusta muutakin kuin muistot. Seurantatutkimus nuorten kirkkoon ja uskoon kohdistuvista asenteista. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Järvenpään yksikkö. Diakoninen sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteiden koulutusohjelma. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://kirjastot.diak.fi/files/diak_lib/Jarvenpaa2006/7acaa2_OPINNYTETY.pdf. Luettu 22.9.2009.

Niemelä, K. 2002. Hyvä rippikoulu. Rippikoulun laatu ja vaikuttavuus. Sarja A. Nro 79. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Niemelä, K. 2003a. Usko Jumalaan ja kirkon oppiin. Teoksessa K. Kääriäinen, K. Niemelä & K. Ketola (toim.) *Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhanalla*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 148–164.

Niemelä, K. 2003b. Uskonnollisuus eri väestöryhmissä. Teoksessa K. Kääriäinen, K. Niemelä & K. Ketola (toim.) *Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhanalla*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 187–220.

Niemelä, K. 2003c. Uskonnonharjoitus. Teoksessa K. Kääriäinen, K. Niemelä & K. Ketola (toim.) *Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhanalla*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 165–186.

Niemelä, K. 2005. Myytti hyvästä nuorisotyöntekijätyypistä. Teoksessa T. Paananen & H. Tuominen (toim.) *Nuorisotyön käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja 243–255.

Niemelä, K. 2006. Nuorten aikuisten suhde kirkkoon. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 43–65.

Niemelä, K. 2007. Rippikoulusta aikuisuuteen. Pitkittäistutkimus rippikoulun merkityksestä ja vaikuttavuudesta. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 99. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Norris, P. & Inglehart, R. 2004. Sacred and Secular. Religion and Politics Worldwide. Cambridge: Cambridge University Press.

Nuorten Keskus. 2009. NAVI – Nuori aikuinen vaikuttaa kirkossa. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.nuortenkeskus.fi/sivu.php?artikkeli_id=6. Luettu 15.9.2009.

Paananen, T. & Tuominen, H. (toim.) 2005. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.

Petterson, J. 2006. Papisto, nuoret aikuiset ja kirkko. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus 66–83.

Porkka, J. 2004. On kunnia olla isonen. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isostoiminta 2000-luvun alussa. Kirkkohallituksen julkaisuja 2004: 10. Helsinki: Kirkkohallitus.

Porkka, J. 2005. Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa T. Paananen & H. Tuominen (toim.) *Nuorisotyön käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja 82–108.

Sopivan kokoinen iso. Isostoiminnan linjauksia. 2004. Kirkkohallituksen asettama työryhmä. Teoksessa J. Porkka. *On kunnia olla isonen. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isostoiminta 2000-luvun alussa*. Kirkkohallituksen julkaisuja 2004: 10. Helsinki: Kirkkohallitus.

Suomen Alfa. 2008. Tervetuloa. ALFA – Elämän tarkoitusta etsimässä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://alfakurssi.fi/fi/welcome/index.htm>. Luettu 8.10.2009.

Tornivaara, S.-M. 2007. Yhteys patkii. Nuori aikuinen seurakunnan jäsenenä. Luottamushenkilön tietopaketti. Toim. P. Larjo. Yhteistyössä Nuori aikuinen kirkon jäsenenä -projekti, NAVI-verkosto ja Kirkkopalvelujen luottamushenkilökoulutus. PDF-dokumentti. Saatavissa: [http://evl.fi/nuoriaikuinen.nsf/0/45457A14DBD3B501C22572E300407915/\\$FILE/yhteys_patkii.pdf](http://evl.fi/nuoriaikuinen.nsf/0/45457A14DBD3B501C22572E300407915/$FILE/yhteys_patkii.pdf). Luettu 17.9.2009.

Uskosta osallinen? Nuorten aikuisten asema, merkitys ja tehtävä kirkossa. 2006. Nuoret aikuiset -työryhmän mietintö. Kirkkohallitus. Suomen ev. – lut. kirkon keskushallinto. Sarja C 2006: 2. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://www.evl.fi/kkh/to/kkn/Nuoretaikuiset_mietinto.pdf. Luettu 11.9.09.

Vapaa-ajattelijain Liitto ry. 2008. Vapaa-ajattelijain liitto ry säännöt. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.vapaa-ajattelijat.fi/liitto/saannot>. Luettu 9.9.2009.

LIITTEET

LIITETAULUKKO 1.

Jos asut vakituisesti muualla kuin Kangasniemellä, kuinka usein osallistut seuraaviin tilaisuuksiin asuinpaikkasi seurakunnassa? Vuosina 2002–2006 isokoulutuksen aloittaneet.

LIITE 1.

Kyselyn saatekirje Kangasniemen seurakunnassa isokoulutuksen käyneille

LIITE 2.

Kysely Kangasniemen seurakunnassa isokoulutuksen käyneille. Toteutus verkossa.

LIITE 3.

Kyselyn saatekirje Kangasniemen seurakunnassa isokoulutusta käyville

LIITE 4.

Kysely Kangasniemen seurakunnassa isokoulutusta käyville. Toteutus isokoulutuksen viikonlopuissa.

LIITETAULUKKO 1. Jos asut vakituisesti muualla kuin Kangasniemellä, kuinka usein osallistut seuraaviin tilaisuuksiin asuinpaikkasi seurakunnassa? Vuosina 2002–2006 isoskoulutuksen aloittaneet. N= 15

	viikoittain	kuukausittain	muutamana kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) Sunnuntain jumalanpalvelus	0	0	2	0	1	12
b) Jokin muu jumalanpalvelus	0	0	3	0	1	11
c) Kirkolliset toimitukset (mm. kaste, häät, hautajaiset)	0	0	0	1	4	10
d) Retket tai leirit	0	0	0	0	0	15
e) Tapahtumat	0	0	1	1	2	11
f) Nuortenillat	0	0	1	0	0	14
g) Nuorten aikuisten toiminta (mm. pienryhmät)	0	0	0	0	0	15
h) Konsertit	0	0	1	2	1	11
i) Muu musiikkitoiminta (mm. kuoro)	0	0	0	0	0	15
j) Alfa-kurssi tai muu raamattupiiri	0	0	0	0	0	15
k) Henkilökohtaiset keskustelut srk:n työntekijän kanssa	0	1	0	0	0	14
l) Vapaaehtoistoiminta (mm. keräykset, ystäväpalvelu)	0	0	0	0	0	15
m) Perheille suunnattu toiminta (mm. avoin päiväkerho)	0	0	0	1	0	14
n) Parisuhdekurssi	0	0	0	0	0	15

Sanna Paappanen
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
Ylivieskan yksikkö
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö (kirkollinen)
sanna.paappanen@xxxxxxxxxxxx.com

8.5.2009

KYSELY KANGASNIEMEN SEURAKUNNASSA ISOSKOULUTUKSEN KÄYNEILLE

Teen opinnäytetyötä Kangasniemen seurakunnalle liittyen isosiin, isoskoulutukseen ja seurakunnan toimintaan osallistumiseen isoskoulutuksen jälkeen.

Toivon vastausta kyselyyni Sinulta, joka olet täysi-ikäinen ja käynyt isoskoulutusta Kangasniemen seurakunnassa aikavälillä 2002- 2008. Toisen kyselyn teen tällä hetkellä isoskoulutuksessa oleville.

Kysely löytyy osoitteesta

<https://www.webropol.com/P.aspx?id=324818&cid=32037279>

Kyselyyn vastataan nimettömänä ja kysely on täysin luottamuksellinen.

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan pieni palkinto! Yhteystietoja ei yhdistetä vastauksiin. Vastaamisaikaa on **toukokuun loppuun** saakka.

Kyselyn tarkoitus on auttaa Kangasniemen seurakuntaa vastaamaan entistä paremmin isosten toiveisiin isoskoulutuksen jälkeen, joten tästä on tulevaisuudessa hyötyä myös Sinulle.

Kiitos vastauksestasi, se on tärkeä!

Sanna Paappanen
Keski- Pohjanmaan ammattikorkeakoulun 3. vuoden opiskelija

PERUSTIEDOT

1) Sukupuoli:

1 nainen 2 mies

2) Syntymävuosi:

SEURAKUNNAN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

3) Kuinka usein osallistut seuraaviin tilaisuuksiin Kangasniemen seurakunnassa?

	viikoittain	kuukausittain	muutamana kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) Sunnuntain jumalanpalvelus						
b) Jokin muu jumalanpalvelus						
c) Kirkolliset toimitukset (mm. kaste, häät, hautajaiset)						
d) Retket tai leirit						
e) Tapahtumat						
f) Nuortenillat						
g) Konsertit						
h) Muu musiikkitoiminta (mm. kuoro)						
i) Alfa-kurssi tai muu raamattupiiri						
j) Henkilökohtaiset keskustelut srk: n työntekijän kanssa						
k) Vapaaehtoistoiminta (mm. keräykset, ystäväpalvelu)						
l) Perheille suunnattu toiminta (mm. avoin päiväkerho)						
m) Muu, mikä:						

4) Asutko tällä hetkellä vakituisesti Kangasniemellä? Vakituisesti asuminen tässä ei tarkoita kotikuntaa, vaan kuntaa, jossa pääasiassa asut.

1 kyllä 2 en

*(Kyllä- vastauksen antaneet siirtyivät kyselyssä suoraan kysymykseen nro 7.)***5) Jos asut vakituisesti muualla kuin Kangasniemellä, kuinka usein osallistut seuraaviin tilaisuuksiin asuinpaikkasi seurakunnassa?**

	viikoittain	kuukausittain	muutamana kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) Sunnuntain jumalanpalvelus						
b) Jokin muu jumalanpalvelus						
c) Kirkolliset toimitukset (mm. kaste, häät, hautajaiset)						
d) Retket tai leirit						
e) Tapahtumat						
f) Nuortenillat						
g) Nuorten aikuisten toiminta (mm. pienryhmät)						
h) Konsertit						
i) Muu musiikkitoiminta (mm. kuoro)						
j) Alfa-kurssi tai muu raamattupiiri						
k) Henkilökohtaiset keskustelut srk:n työntekijän kanssa						
l) Vapaaehtoistoiminta (mm. keräykset, ystäväpalvelu)						
m) Perheille suunnattu toiminta (mm. avoin päiväkerho)						
n) Parisuhdekurssi						
o) Muu, mikä:						

6) Oletko saanut asuinpaikkasi seurakunnalta tervetulokirjeen tai onko sinut muuten toivotettu tervetulleeksi asuinpaikkasi seurakuntaan?

7) Kuinka hyvin seuraavat väittämät kuvaavat suhtautumistasi seurakunnan toimintaan?

	täysin samaa mieltä	melko samaa mieltä	melko eri mieltä	täysin eri mieltä
a) Osallistuisin useammin seurakunnan tilaisuuksiin, jos minulla olisi aikaa.				
b) Minua ei kiinnosta kirkon sanoma.				
c) Osallistuisin useammin seurakunnan toimintaan, jos ystäväni tai muut läheiseni osallistuisivat myös.				
d) Olen pettynyt seurakunnan toimintaan.				
e) Aion osallistua enemmän seurakunnan toimintaan, kun olen iäkkäämpi.				

8) Minkälaista seurakunnan toiminnan pitää olla, että se kiinnostaa sinua?

9) Mitä toiveita sinulla on Kangasniemen seurakunnalle?

HENGELLISYYS

10) Mikä seuraavista vaihtoehtoista kuvaa sinua parhaiten?

- 1 Olen uskovainen.
- 2 Uskon Jumalaan, mutten kuitenkaan ole uskovainen.
- 3 En tiedä, uskonko Jumalaan vai en.
- 4 Epäilen suuresti tai en usko Jumalan olemassaoloon.

11) Oletko mielestäsi saanut lapsena uskonnollisen kasvatuksen?

- 1 Kyllä
- 2 Ei
- 3 En osaa sanoa

12) Kuinka usein...

	päivittäin	viikoittain	kuukausittain	muutamana kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) ...rukoilet?							
b) ...luet Raamattua?							
c) ...luet seurakuntalehtiä tai muita hengellisiä lehtiä?							
d) ...luet hengellistä kirjallisuutta?							
e) ...katsot hengellisiä TV-ohjelmia?							
f) ...kuuntelet hengellisiä radio-ohjelmia?							
g) ...kuuntelet hengellistä musiikkia?							

13) Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä?

	täysin samaa mieltä	melko samaa mieltä	en osaa sanoa	melko eri mieltä	täysin eri mieltä
a) Jeesus on Jumalan Poika.					
b) Jumala on vaikuttanut maailman syntyyn.					
c) Jeesus on noussut kuolleista.					
d) Saatana on olemassa.					
e) On olemassa iankaikkinen elämä ja kadotus.					

14) Mitä ajattelet uskosta ja Jumalasta? Mitä usko merkitsee sinulle?

15) Ovatko ajatuksesi uskosta ja Jumalasta muuttuneet isoskoulutuksen käymisen jälkeen? Miksi ovat tai miksi eivät?

16) Kommentoi vapaasti tutkimusta tai ajatuksiasi aihepiiristä.

Kiitos vastauksestasi!

Sanna Paappanen
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
Ylivieskan yksikkö
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö (kirkollinen)
sanna.paappanen@xxxxxxxxxx.com

9.5.2009

KYSELY KANGASNIEMEN SEURAKUNNASSA ISOSKOULUTUSTA KÄYVILLE

Teen opinnäytetyötä Kangasniemen seurakunnalle liittyen isosiin, isoskoulutukseen ja seurakunnan toimintaan osallistumiseen isoskoulutuksen jälkeen.

Opinnäytetyöhöni kuuluu kysely tällä hetkellä isoskoulutusta käyville. Toisen kyselyn teen isoskoulutuksen aiemmin käyneille nuorille.

Kyselyyn vastataan nimettömänä ja kysely on täysin luottamuksellinen.

Kyselyn tarkoitus on auttaa Kangasniemen seurakuntaa vastaamaan entistä paremmin isosten toiveisiin isoskoulutuksen jälkeen, joten tästä on tulevaisuudessa hyötyä myös Sinulle.

Kiitos vastauksestasi, se on tärkeä!

Sanna Paappanen
Keski- Pohjanmaan ammattikorkeakoulun 3. vuoden opiskelija

PERUSTIEDOT

1) Sukupuoli:

1 nainen 2 mies

2) Syntymävuosi:

SEURAKUNNAN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

**3) Kuinka paljon seuraavat seikat vaikuttivat siihen, että lähdit mukaan
isoskoulutukseen?**

	ratkaisevasti	jonkin verran	vähän	ei ollenkaan
a) Oma rippileiri oli hyvä kokemus.				
b) Isoskoulutuksessa saa olla kavereiden kanssa.				
c) Seurakunnan työntekijät ovat mukavia.				
d) Isoskoulutuksessa voi tutustua vastakkaiseen sukupuoleen.				
e) Isoskoulutus vahvistaa uskoa.				
f) Isoskoulutuksessa saa lisää tietoa kristinuskosta.				
g) Isosiskoni tai isoveljeni on ollut isoskoulutuksessa.				

4) Kerro vielä omin sanoin, miksi lähdit mukaan isoskoulutukseen?

5) Kuinka usein osallistut seuraaviin tilaisuuksiin Kangasniemen seurakunnassa?

	viikoittain	kuukausittain	muutaman kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) Sunnuntain jumalanpalvelus						
b) Jokin muu jumalanpalvelus						
c) Kirkolliset toimitukset (mm. kaste, häät, hautajaiset)						
d) Retket tai leirit						
e) Tapahtumat						
f) Nuortenillat						
g) Konsertit						
h) Muu musiikkitoiminta (mm. kuoro)						
i) Alfa-kurssi tai muu raamattupiiri						
j) Henkilökohtaiset keskustelut srk:n työntekijän kanssa						
k) Vapaaehtoistoiminta (mm. keräykset, ystäväpalvelu)						
l) Perheille suunnattu toiminta (mm. avoin päiväkerho)						
m) Muu, mikä:						

6) Osallistutko jonkin muun kuin Kangasniemen seurakunnan toimintaan? Jos osallistut, niin mihin toimintaan ja kuinka usein?

HENGELLISYYS

7) Mikä seuraavista vaihtoehtoista kuvaa sinua parhaiten?

- 1 Olen uskovainen.
- 2 Uskon Jumalaan, mutten kuitenkaan ole uskovainen.
- 3 En tiedä, uskonko Jumalaan vai en.
- 4 Epäilen suuresti tai en usko Jumalan olemassaoloon.

8) Oletko mielestäsi saanut lapsena uskonnollisen kasvatuksen?

- 1 Kyllä
- 2 Ei
- 3 En osaa sanoa

9) Kuinka usein...

	päivittäin	viikoittain	kuukausittain	muutamana kerran vuodessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin vuosittain	en koskaan
a) ...rukoilet?							
b) ...luet Raamattua?							
c) ...luet seurakuntalehtiä tai muita hengellisiä lehtiä?							
d) ...luet hengellistä kirjallisuutta?							
e) ...katsot hengellisiä TV-ohjelmia?							
f) ...kuuntelet hengellisiä radio-ohjelmia?							
g) ...kuuntelet hengellistä musiikkia?							

10) Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä?

	täysin samaa mieltä	melko samaa mieltä	en osaa sanoa	melko eri mieltä	täysin eri mieltä
a) Jeesus on Jumalan Poika.					
b) Jumala on vaikuttanut maailman syntyyn.					
c) Jeesus on noussut kuolleista.					
d) Saatana on olemassa.					
e) On olemassa iankaikkinen elämä ja kadotus.					

11) Mitä ajattelet uskosta ja Jumalasta? Mitä usko merkitsee sinulle?

12) Kommentoi vapaasti tutkimusta tai ajatuksiasi aihepiiristä.

Kiitos vastauksestasi!